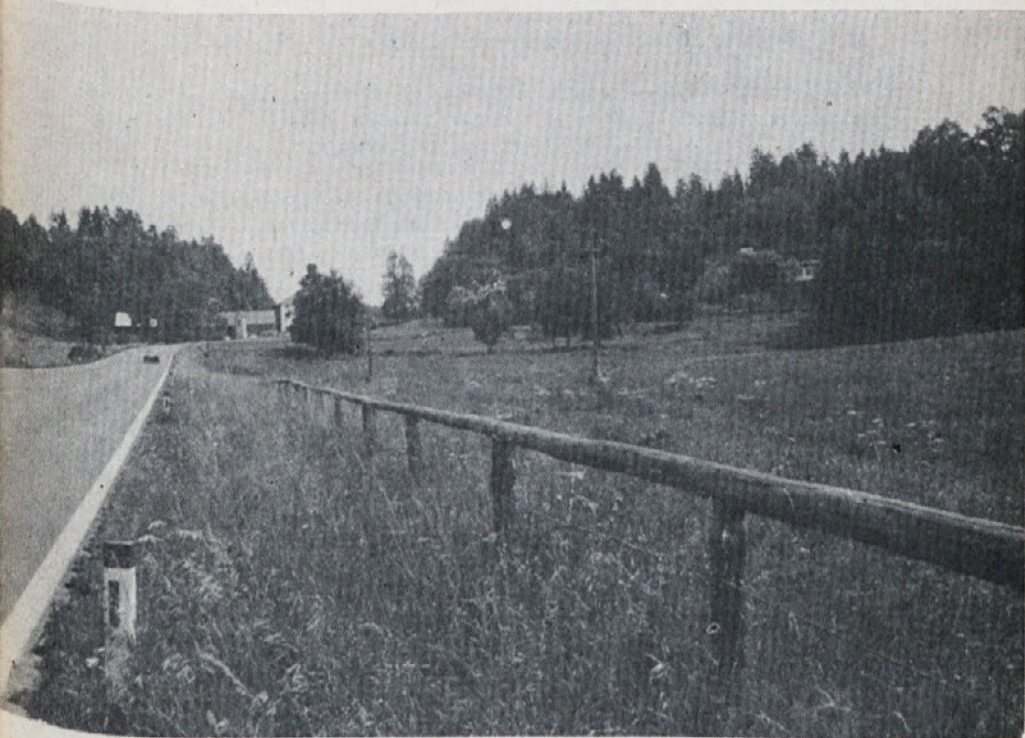

Tabor

BOG - NAROD - DOMOVINA

1987

EL FORTIN

3-4

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TAVOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Lic. Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TAVOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

TAVOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 362-7215

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 000.384

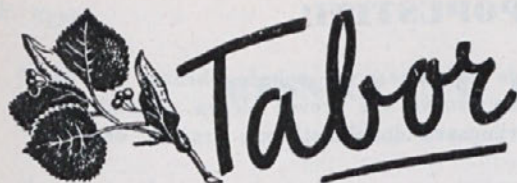
NAROČNINA: A 12.—, Južna Amerika 10 dolarjev, Evropa-Avstralija: 12 dolarjev, ZDA in Kanada 12 dolarjev (zračno paket.). Letalska naročnina za vse države 15 dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: Inž. Anton Matičič, Río Colorado 1806 — 1686 Hurlingham — Buenos Aires Argentina.

NAŠA NASLOVNA SLIKA:

Cesta od dravskega mosta proti Celovcu. Na tem mestu, desno za plotom, so domobranci polagali orožje. Na desni od hiše v ozadju so stali partizani pod gozdičem in se smejali razoroženim.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Marzo- Abril 1987

BUENOS AIRES

Marec-April 1987

¡NO CEDER!

El comunismo, hasta que no se apodera del poder, no muestra su cara. Sabe que es repugnante. Su base ideológica es demasiado débil para que esto ocurra. Verdaderos desastres, acaecidos en los lugares donde se ha adueñado del poder, le impiden actuar abiertamente.

En nuestra lejana patria se ha aprovechado de los inmensos anhelos del pueblo que quería liberarse del yugo de la ocupación enemiga. En EE.UU. se esconde tras la integración racial. En Cuba como en Nicaragua ha utilizado la situación amordazante de las dictaduras. En otros países y naciones moviliza las todoprometedoras ruedas de la liberación. Pero como deformación comunista no se ha presentado en lugar alguno. No puede mostrar su cara como sistema económico social, condenado a morir al nacimiento.

Su fuerza consiste en el aprovechamiento del instinto de las masas.

Pero al encumbrarse en el poder muestra su cara. En ese mismo momento muestra su cara y reemplaza la debilidad de sus bases ideológicas por la crueldad del impotente. La crueldad misma es la primera señal de la impotencia.

Nosotros lo conocemos. Lo hemos conocido en todas sus fases cambiantes.

Nosotros somos la semilla de la desangrada generación sembrada a través del todo el mundo. Por esta razón ne cedemos en nuestra lucha! No cederemos! — No cederemos para que a los pueblos entre los que vivimos les sea ahorrado el destino, que nosotros tuvimos.

En las nuevas circunstancias no luchamos con las armas de fuego. Ahora tenemos armas mejores y más poderosas: Nuestros conocimientos! — Nuestras experiencias!

Con estas armas que la cruel estupidez comunista nos ha entregado, nuestros pelotones de ataque pueden actuar por todo el mundo.

No cedan!

NE POPUSTITI!

Dokler komunizem ne pride do oblasti, ne pokaže obraza. Ve, da je odvraten. Za to je njegova idejna osnova vse preveč ničeva. Polomi, ki jih je doživel povsod, kjer se je primesaril do oblasti, mu branijo, da bi nastopil odkrito.

Za odkrito tekmo so komunisti vse preveč strahopetni. Komunist je lahko samo slabič, ki ne zaupa v silo individualnosti. Zato je njegova moč edinole v kolektivni izrabi mase.

Pri nas je komunizem izrabil v narodu gorečo željo po osvoboditvi izpod okupatorjev. V Združenih državah stoji za rasno integracijo. V Kubi in Nikaragvi je zlorabil dušeče vzdušje diktature. Po drugih deželah poganja kolesje osamosvojitve narodov. — Samo kot komunistični spaček ni nastopil nikjer; samo kot od rojstva v smrt obsojen družbeni in gospodarski sistem ne pokaže obraza.

Njegova moč je edinole v kolektivni zlorabi instinkta mase.

Komunizem pokaže obraz, kadar pride do oblasti. Takrat ničevost svoje idejne osnove zamenja za krutost slabiča. Zakaj krutost je prvi osnovni znak slabiča.

Mi ga poznamo. Spoznali smo ga v vseh njegovih kamaleonskih fazah.

Ker smo po vsem svetu posejano seme izkervavele generacije spoznavalcev, v našem boju proti komunizmu ne popuščamo. Ne bomo popustili! — Ne bomo popustili, da bo narodom, med katerimi živim, prihranjena naša usoda.

V novih okoliščinah naše borbe ne vodimo z orožjem v roki. Sedaj imamo boljše, močnejše orožje. — Naše spoznanje! — Naše izkušnje!

S tem orožjem pa smo ostali udarni domobranski bataljoni, ki nam je kruta komunistična neumnost odprla operativno področje preko vse zemeljske oble. Sedaj so vse zemlje sveta bojišče naših udarnikov.

Ne popustiti!

Konzorcij "TABORA" in TABOR ZDSPB želijo vsem slovenskim protikomunističnim borcem, sotrudnikom, dobrotnikom, naročnikom in bralcem

vse blagoslove božje za

PRAZNIK VSTAJENJA

ki naj bo nam vsem simbol upanja v naše vstajenje za

BOGA — NAROD — DOMOVINO

RESNICI NA LJUBO

(Nadaljevanje)

Prvi gorenjski domobraneci

V Škofji Loki sem ostal le dober teden. Dichtl me je poklical v Kranj in mi sporočil, da je prejel z Bleda dovoljenje, da smemo Slovenci organizirati samoobrambo (Selbstschutz). Dal mi je nekaj imen: šenk, Amon, Marinšek in še nekaj drugih, dejal je, naj s temi stopim v stik in naj sporočimo, pod katerimi pogoji smo pripravljene sodelovati. Že takoj me je opozoril, da ne smemo imeti nobenih zvez z domobranci v Ljubljani. S šenkom in Amonom sem prišel hitro v stik; dobili smo samokrese in nekaj ročnih bomb, dodeljene so nam bile barake ob cesti, ki vodi v Kokro. Čez dan smo bili sami, ponoči je pa prihajal k nam en gestapovec z mitraljezom za našo varnost.

V kolikor se spominjam, smo navedli pogoje, pod katerimi smo pripravljene sodelovati pod sledečimi točkami:

1. Ime organizacije naj bo „Domobranstvo“.
2. Da se dovoli poveljevanje v slovenskem jeziku.
3. Da se odpusti iz nemške vojske vse vojne obveznike z Gorenjske in se jih dodeli „Domobranstvu“.
4. Da se domobranske edinice uporabijo samo na domačih tleh za vzdrževanje reda.
5. Da se uvede v šolah pouk v slovenskem jeziku (v času okupacije je bila nemščina učni jezik).
6. Da se dovoli povratek pregnanim duhovnikom.
7. Da preneha streljanje talcev in ujetih partizanov. Proti partizanom naj se vodijo obkoljevalne akcije, da se da prilika za beg prisilnim mobilizirancem. Vse ujete partizane naj zaslišijo domobraneci, ki smejo sprejeti v svoje vrste partizana, za katerega jamčita vsaj dva domobranca. Preneha naj se požiganje poslopij, v katerih se zaloti partizane.
8. Iz koncentracijskih taborišč naj se odpusti vse jetnike, ki želijo vstopiti k domobrancem.

Že po nekaj dneh mi je Dichtl sporočil, da so vse točke v glavnem sprejete. Spremeniti moramo ime organizacije; namesto „Domobranstvo“, se moramo imenovati: „Gorenjsko Domobranstvo“. Tretje točke civilna oblast ne more dovoliti, ker bi bilo preveč komplikacij z vojaško upravo; tudi sprejem dezertarjev iz nemške vojske ni bil dovoljen. Dichtl je pa pripomnil, da ni nikomur na čelu zapisano, kako se piše. To pripombo sem tako razumel, da je treba dati vsakemu dezertarju drugo ime. Tako smo tudi delali, pa zaradi tega nismo imeli večjih sitnosti. Od nemške vojaške

oblasti je sicer prišel od časa do časa zastopnik v našo pisarno in pregledal spiske. Razume se, da v spiskih ni nikoli našel imena kakega dezerterja. Dichtl nas je vedno pravočasno obvestil, da smo vse dezerterce (pravočasno) skrili. Za to je predvsem skrbel Milan Amon.

Konec leta 1943 in v začetku leta 1944 je bil položaj na Gorenjskem zelo kritičen. Nemci so pričakovali invazijo. Svoje trupe, ki so jih imeli na Gorenjskem, so poslali v Francijo, doma so obdržali le toliko vojaštva, kolikor so ga nujno potrebovali. Kontrolirali so le mesta in važnejše prometne kraje in to le podnevi. V zaledju in ponoči so bili gospodarji partizani, ki so mobilizirali vse razen terencev. Prisilne mobilizirance so gonili neoborožene ali pa slabo oborožene in neizurjene napadat utrjene domobranske postojanke na Dolenjskem, požigali so prosvetne domove, šole in župnišča. Terenci pa so opravičevali njih početje z izgovorom, da je to nujno potrebno, da ne bo prišla iz Ljubljane bela garda. Nemci sploh niso pustili ljubljanskih domobrancev na Gorenjsko, o Gorenjskih Domobrancih pa takrat še ni bilo ne duha ne sluha.

V tem času so partizani delali takozvane „prehranjevalne akcije“ ali bolje rečeno, kradli pri ljudeh, ki jim niso bili naklonjeni, morili zavedne Slovence, za katere so mislili, da bi se bili zmožni upreti njihovega nasilju; tudi med partizani samimi so v tistem času čistili. Omenil sem že, da so v tednu, ko sem bil jaz pri njih, pobili 72 žrtev. Terenci pa so metali med ljudi parolo: „žrtve morajo biti.“ Druga parola, ki se je v tem času zelo pogosto slišala, je bila: „če ostane samo 100 Slovencev in so ti dobri komunisti, bo dosežen naš cilj.“

Akcije, ki so jih delali partizani na Gorenjskem, so veliko več škodovala domačemu prebivalstvu kot pa Nemcem. Čas vojne so izkoristili predvsem za to, da so poslali pred nemške puške ljudi, ki bi jim delali preglavice ob prevzemu oblasti po vojni. Na Gorenjskem je bilo med partizani malo komunistov. Največ je bilo dezertercev iz nemške vojske in takih, ki so iskali zatočišče pred nemškimi aretacijami, in prisilni mobiliziranci. Komunisti so dolgo časa prikrivali svoj namen. Konec leta 1943 so pa le začeli kazati pravo barvo, kar je večina partizanov sprevidela. Začeli so dezertirati ob vsaki priliki, ki se jim je ponudila. Če so takega partizana ponovno dobili v roke, so ga javno mučili do smrti. V Selški dolini so takemu dezertjerju zvezali noge z vrvjo, vrv pa navezali na voz, zapregli par konj in ga v galopu vozili po vasi, dokler ni izdihnil. Fantje in možje so trumoma odhajali na Koroško ali pa so se „zabili“. Napravili so si skrivališče. in se vanj zatekali, čim so slutili nevarnost.

Pod takimi okoliščinami je bilo ustanovljeno Gorenjsko Domobranstvo. Brez vsakih zvez in navodil iz Ljubljane. Točnega datuma se ne spominjam; moralo je biti koncem marca ali v začetku aprila 1944. Tako tudi poroča zgodovinar Metod Mikuž, ki je imel najbrže v rokah naš arhiv. Predno smo se umaknili na Koroško, ga je namreč naš propagandist Lojze Perne skrtil v privatni hiši v Kranju. Ko so bili domobranci iz Vetrinja na

Koroškem vrnjeni, je bil med njimi tudi domobranec, ki je Pernetu pomagal skriti arhiv. Bil je z drugimi zaprt v Škofji Loki in ubit. Pri zaslišanju pa je povedal, kje je skrit arhiv, in tudi, v kateri hiši na Suhu smo imeli skrito orožje in municijo.

Že prve dni so se meni, Amonu in šenku pridružili Peter Bajda iz Čirčič, njegov brat Pavle, ki je nekaj dni prej pobegnil od partizanov, ter mlad fant, dezertar iz nemške vojske; vpisali smo ga pod imenom Jože Žnidar. Prvi ponedeljek po ustanovitvi domobrancev, smo šli po trgu v Kranju Pavle Bajda, Amon in jaz. Sredi trga je Pavle opazil partizanskega propagandista, ki je bil še prejšnjo nedeljo v istem partizanskem kampu kot on. Z njim je bil tudi moj sošolec iz gimnazije v Kočevju Tavčar; zdi se mi, da je bilo njegovo krstno ime Viktor. Pred vojsko je bil časnikar pri časopisu „Ljudska Pravica“; bil je najbrž član partije že takrat. Njuno vedenje se mi je zdelo sumljivo zlasti še, ker sem oba srečal že leta 1941 v Kokri med delavci, ki so gradili mostove, katere je uničila jugoslovanska vojska, ko se je umikala pred Nemci. Oba smo aretirali in odpeljali v barake na zaslišanje. Prvi je bil na vrsti Tavčar. O njem nismo imeli nobenih podatkov. Poznal sem ga samo jaz. Nisem pa hotel ziniti besede o njegovi preteklosti. Upal sem, da ga bo možno pridobiti za sodelovanje. Zasliševal ga je Amon. Propagandista je pa poslal na hodnik. Stražil ga je Žnidar, ki je bil takrat edini v baraki, ki je bil zmožen uporabljati puško. Bilo je okrog poldne. Pripravljal sem se, da bi šel domov na kosilo. Ko sem hotel sestiti na kolo, sem zaslišal strel. Ozrl sem se in gledal na dvorišču, kakih 20 do 30 m od barake, ležati na tleh propagandista. Stražar se mi je opravičeval, da ga je opozoril, da bo streljal, če bo skušal pobegniti. Kljub temu je skočil skozi odprto okno. Stražar je za njim streljal; zadel ga je v stegno in mu prebil žilo. Takoj sem poklical zdravnika, ki ga je obvezal. Amon je organiziral prevoz na Golnik, kjer je bila najbližja bolnišnica, toda med potjo je umrl. Po Kranju pa se je govorilo: „Ta belih so polne barake; partizane pa streljajo kar pred barakami.“ Nas pa je bilo 6 ali 7 in samo eden je bil sposoben uporabljati orožje.

Takoj po nemški zasedbi sta bila Tavčar in njegov prijatelj zaposlena pri isti gradbeni firmi kot jaz; s to razliko, da sta bila onadva v Kokri, jaz pa v Čirčičah pri gradbi združne mlekarne. Prve tedne po zasedbi sem bil brez dela. Vozil sem se s kolesom iz Kranja v Ljubljano kupovat cigarete in jih z malim zaslužkom prodajal v Kranju in okolici. Prišel sem tudi v Kokro, kjer sem v delavskem kampu naletel na Tavčarja in njegovega prijatelja. Tavčar je bil nekam presenečen, ko me je zagledal po dolgih letih. Čudil sem se, da se je Tavčar zaposlil pri gradbeni firmi, ker takega dela ni bil vajen. Tudi takrat, ko smo ga imeli v barakah, mi ni prišlo na misel, da se je zaposlil zato, da je lažje med delavci širil komunistično propagando.

Omenil sem že Petra Bajda. Bil je eden prvih, ki se nam je pridružil.

V Begunjah je bil zaprt že leta 1941, ker se ni odkril, ko je šel mimo pogreb komuniste Makselna iz Čirčič pri Kranju. Maksel si je, kot vsi komunisti, ob prihodu Nemcev nataknil na rokav kljukasti križ in gestapu ovajal zavedne Slovence. Kdo ga je ustrelil, še danes ne vem. Govorilo se je, da so ga četniki. Leta 1941 se je na Gorenjskem govorilo samo o gošarjih ali pa četnikih. Nemci so ga smatrali za svojega in ga pokopali z vsemi vojaškimi častmi. Petra Bajda so gestapovci v zaporu neusmiljeno pretepli, kot je sam povedal, kljub temu pa so napravili preiskavo na Makselnovem stanovanju in našli veliko komunistične literature; in ko so natančneje raziskali njegovo politično delovanje, so Petra spustili. On se je tudi udeležil nekaj sestankov OF v gostilni med Kranjem in Čirčičam; vedel je povedati, da je imel glavno besedo Rode. Na enem sestanku sem bil navzoč tudi jaz; spominjam se, da je bil Rode ob mojem prihodu presenečen.

Kakor hitro se je razvedelo, da so v Kranju domobranci, so začela prihajati poročila, kje so skriti nemški in partizanski dezertjerji in kje se skrivajo moški pred partizani. Največkrat so nas prihajale obveščati dekleta. Skrivače in dezertjerje smo odkrivali na ta način, da smo obkrožili hišo, pripeljali iz nje skrivača in ga po dogovoru na surov način odvedli; zato, da se ne bi partizani maščevali nad domačimi.

Neštetokrat smo slišali take in podobne izjave: „Nemcem nočemo sporočiti gibanja partizanov in delovanje terencev; vas bomo pa vedno obveščali.“ To niso bile samo prazne besede; ljudje so nas obveščali o vseh premikih partizanov, mi smo jim pa postavljali zasede. Strah pred partizani je skopnel.

Nemci nam niso zaupali, mi pa njim ne; edina izjema je bil Dichtl. On nam je šel v vsakem ozirju na roko; ščitil nas je pred tistimi Nemci, ki so imeli zveze s partizani. Pošiljal je prošnje za izpust po nedolžnem zaprtih ljudi, pomagal skrivati dezertjerje iz nemške vojske, sploh, pomagal nam je, kjerkoli je mogel.

Kakor hitro je bila postojanka v Kranju dovolj močna, sem z nekaj fanti odšel v Cerklje. Nastanili smo se v prosvetnem domu, katerega partizani niso požgali, ker je bil pred nosom nemške žandarmerije. Prvi dan po našem prihodu v Cerklje je prišlo iz št. Jošta 15 ali 17 fantov domačinov, ki so se zatekli k domobrancem pred partizansko mobilizacijo. Še isti večer so na vasi zapeli nekaj domobranskih in narodnih pesmi. Zame in verjetno za vse vaščane je bilo to posebno doživetje, ko smo po treh letih zopet zaslišali slovensko pesem. V Cerkljah sem ostal toliko časa, da smo postojanko za silo utrdili.

Še predno je bila postojanka utrjena, je močno partizanska enota, najbrž šlandrova brigada, napravila „prehranjevalno akcijo“, prišla ropat na Brnike. Sestra dveh domobrancev, ki sta pred kratkim dezertirala od partizanov in se prijavila k nam, je preko polj pritekla, da nas obvesti. Bala se je, da nameravajo napasti postojanko v Cerkljah. Nas je bilo

v postojanki 17. Takoj sem odredil strogo pripravljenost. Slišal se je hrup, ki je prihajal iz Brnikov, toda partizanov ni bilo. Odbral sem 7 prostovoljcev, same partizanske in nemške dezertarje; šli smo iz postojanke do roba gozda in tam čakali z namenom, da bi napadalcem skočili v hrbet. Hrup od Brnikov je naraščal, toda ne v smeri proti Cerkljam, pač pa v smeri proti Zalogu. Poklical sem partizanskega dezertarja in ga vprašal: „Kam, misliš ti, da bodo šli partizani s plenom?“ — „Nikamor drugam kot čez Zalog na Urško goro,“ je odgovoril. „Ali ti veš, kje bi se mogla postaviti zaseda?“ sem ga vprašal. Dejal je: „Pri kozolcu, ki stoji nad potjo, ki vodi v Zalog.“ Bilo je že proti jutru, ko smo se čez polje približali kozolcu. Ni bilo treba dolgo čakati. Hrušč na cesti, bolje rečeno, dobri poljski poti, je vedno bolj naraščal in kmalu sem opazil sence, ki so se pomikale po cesti. To je bila moja prva akcija proti partizanom. Lasje so mi šli pokonci, ko sem zagledal toliko partizanov in voz naloženih z naropanim plenom. Prej sem fantom naročil: „Ogenj bom odprl jaz!“ Ko sem videl tako premoč (bila je brigada; katera ne vem; Mikuž v svoji zgodovini te junaške partizanske akcije ne omenja), sem mislil počakati, da gre vsa ta vojska mimo nas, in se neopazno kot smo prišli vrniti v postojanko. Fantje so bili nestrpni, čulo se je šepetanje: „Kaj še čakamo? Užgimo!“ Kolona se je ustavila. Odprl sem ogenj. Niti strela niso oddali; vse je bežalo. Naš mitraljezec je postavil mitraljez na sredo ceste in spuščal za bežečimi partizani rafale. S fanti sem se vrnil v postojanko po isti poti kot smo prišli; bal sem se, da bi se nam postavili po robu. Kmalu se je zdanilo. Vrnili smo se, našli smo konje in vozove naložene s pokradenim blagom. Ne daleč od ceste se je pasel vol. Za seboj je vlačil mrtvega partizana, ki je imel vrv ovito okrog roke. Še nekaj dni po tem napadu so se prihajali javljati na postojanko prisilni mobiliziranci. Vedeli so povedati, da se je brigada razbežala. Bili so nam hvaležni, da smo jim dali priliko, da so se rešili partizanov. Na žalost le za kako leto. Maja 1945. leta so se z ostalimi domobranci umaknili na Koroško pod angleško zaščito; Angleži pa so jih pod pretvezo, da jih vozijo v Italijo, izročili Titovim krvnikom, ki so vse, razen nekaj mladoletnikov, brez vsake sodbe zverinsko pobili.

Naš ugled je med prebivalstvom silno porastel. Na postojanko so začeli prihajati ljudje in javljati vse, kar so vedeli o partizanih. Zvedel sem najbrže za vse terence iz bližnjih vasi, podvzeti pa nisem mogel ničesar, ker ni bilo prijemljivih dokazov. Navadno sem poklical terence na zasliševanje, ki se je običajno zaključilo približno takole: „Do sedaj si delal(a) za partizane, odslej boš pa za nas!“ Ta način dela se je odlično izkazal. Partizani so zgubili obveščevalce, brez njih pa niso mogli podvzeti nobenih akcij.

Opazil pa sem, da so bile nekatere prijave čisto osebne značaja. Na take ovadbe sploh nisem reagiral. Večina domobrancev na postojanki v Cerkljah je bila pred vojno v fantovskih odsekih in v prosvetnem dru-

štvu. Bili so vsi odložni protikomunisti, nekateri morda še malo pregoreči; čemur se pa nisem čudil, ker so veliko pretrpeli zaradi partizanov in domačih terencev. Večkrat so prišli s predlogi, ki so bili sami po sebi zelo koristni, toda v času nemške okupacije neizvedljivi ali pa bi lahko povzročili celotni organizaciji škodo in izpodkopavali zaupanje pri Nemcih, za katerega se je bilo potrebno zelo prizadevati. Da bi se izognil za tiste čase pretiranim zahtevam, sem se zatekel k laži. Osenarju, ki je bil poveljnik postojanke in imel velik vpliv na fante, in še nekaterim fantom sem rekel: „Vi gotove akcije lahko sami izpeljete. Jaz za to ne smem nič vedeti. Jaz pa ne smem biti soudeležen, ker sem član gestapa. Pristopiti sem moral k gestapu, če sem hotel dobiti dovoljenje za ustanovitev domobranstva.“ Dejansko pa član gestapa nikdar nisem bil. Samo enkrat sem bil vprašan, če hočem stopiti v službo k gestapu; to je bilo takrat, ko sem pobegnil od partizanov in bil zaslišan. Pozneje me nihče več ni vprašal; kljub temu pa sem bil in morda sem še danes v očeh gotovih ljudi bivši gestapovec.

Šef gestapa v Kranju je bil stalni obiskovalec v naših barakah. Takoj po napadu na postojanko v Lahovčah je prišel in sva se dolgo razgovarjala. Povedal mi je, da je hotel priti lahovški postojanki na pomoč, pa je on in njegovo spremstvo padlo v zasedo ne daleč od Cerkelj. Povedal sem mu, da je vodil četnike v Lahovčah moj bivši profesor, da je odločen protikomunist. Svetoval mi je, naj ga pregovorim, da bi ostal s svojimi četniki na Gorenjskem.

Naslednjo nedeljo je prišel v Kranj major Bitenc in še nekaj četnikov; seveda vsi v civilu. Sprehajali smo se po trgu. Bitencu sem povedal Dichtlovo željo. Poleg tega sem ga v svoji naivnosti prosil, naj bi on prevzel organizacijo Gorenjskih Domobrancev, ki je bila takrat še precej nepopolna. Nič ni odgovoril. Bil pa je ves čas skrivnostno molčeč in zdel se mi je nekam vzvišen. Vprašal sem ga tudi za nasvet, kako naj organiziram Domobranstvo. Zavedal sem se, da sem začel z organizacijo po sili razmer. Na kakršnokoli pomoč od strani ljubljanskega domobranstva nisem mogel računati, ker mi je bilo takoj v začetku strogo zabranjeno imeti kakršnekoli zveze z Ljubljano. To obljubo sem dal ustmeno in sem se je kot vojak tudi držal. Direktnih zvez sam nisem imel in jih tudi iskal nisem vse do 2. maja. Naprosil sem pa Janka Marinška, naj bi on vzdrževal organizacijske stike z Ljubljano. Perneti Alojzija, brata mojega sošolca Toneta Perneti, ki je bil na Turjaku zajet in obsojen na smrt v Kočevskem procesu, pa za propagando.

Kakor hitro se mi je zdelo, da je postojanka dovolj utrjena in moštvo sposobno za obrambo, sem z malo skupino odšel v naslednjo vas ustanoviti novo postojanko. Ko sem se zadrževal nekaj dni v novo postavljeni postojanki v Voklem, me je obiskal Jovo Soklič. Predstavil se mi je kot kurir Draže Mihajlovića. Spraševal me je o namenih domobranske organizacije in politični orientaciji. Dejal sem mu: „Mi imamo samo en cilj;

borba proti komunizmu. Po mojem sedaj ni čas za politiko; za to bo čas po vojni. Osebnost pa si tako centralistično urejene Jugoslavije kot je bila, po vojni ne želim. Mi na Gorenjskem med vojno ne bomo uganjali nobene politike, ob koncu vojne bomo pa storili to, kar bo rekla Ljubljana. „Kmalu po tem razgovoru me je ponovno obiskal in mi sporočil, da sem sprejet v Jugoslovansko vojsko v činu podporočnika. Izročil mi je kokardo, katero sem nataknil na kapo 3. maja po razgovoru z majorjem Bitencem.

S strani štaba domobrancev v Ljubljani je pa kmalu začel prihajati v Kranj Slavko Krek, nečak ministra Kreka. Zdel se mi je neresen, otročji in silno domišljav. Delal se je važnega; verjel mu pa nisem veliko, zaupal pa še manj. S četniki sem bil od vsega začetka v dobrih odnošajih; šel sem jim na roko kolikor sem mogel. Janko Marinšek, ki je vzdrževal zvezo med nami in četniki, je dobil na razpolago domobrance kadar koli je vprašal. Mislim, da četniki niso niti enkrat prišli na Gorenjsko brez domobranske pomoči. Razume se, da je bilo vse to sodelovanje med nami in četniki brez vednosti Nemcev. Prav tako so četniki na naš račun dobivali iz nemških skladišč hrano, toplo zimsko perilo in čevlje; vse to na prošnjo Ivana Avsenika in po moji zaslugi. Četniki pa nam niso hoteli napraviti niti ene usluge. Da bi mogel izvesti uspešno gotove akcije proti partizanom, bi nujno potreboval njihovo sodelovanje, pa sem vedno naletel na gluha ušesa. Zakaj, to razumem šele sedaj, ko sem prečital v Vestniku Slovenskih Domobrancev članek „Iz zapuščine polk. M. Bitenca“ na strani 35, števil. 1, letnik 37. Od kje je kapitan Pirih črpal informacije, ki jih je pošiljal polkovniku Bitencu, je za mene uganka. Izgleda, da sta kapitan Pirih in pisec zgodovine Narodnoosvobodilne borbe v Sloveniji Metod Mikuž črpala informacije iz istega vira. Eden in drugi navajata enaka neresnična dejstva. Oba navajata isti datum, da sem bil 20. aprila leta 1944 na razgovoru pri generalu Rupniku, kar je popolnoma iz trte zvito.

Mikuž v svoji zgodovini NOB (stran 184, peti zvezek) piše tole: „General Rupnik je 14 aprila poveljniku Gorenjskih Domobrancev, poročniku Erpiču, ker so ga Nemci odlikovali z vojaškim zaslužnim križcem, podudril, da naj bi pod vašim preizkušenim vodstvom tudi Gorenjska prinesla čimvečji delež k zmagi za svobodo in odrešenje Slovencev. Ta Erpič in nam že znani domobranski pisec dnevnika (tu je skoro gotovo mišljen Perne Alojz, ki je bil domobranski propagandist in verjetno v teh dneh res v Ljubljani) sta bila 20. aprila pri Rupniku v Ljubljani na večerji, ki je trajala 'v dobrem razpoloženju' do pol štirih zjutraj.“

V Vestniku slovenskih domobrancev na strani 50, števil. 1, letnik 37 se bere „Da je Rupnik mislil na gorenjske domobrance že pred 30. aprilom, smemo videti dokaz v tem, da je za 20. april povabil v Ljubljano na razgovor poročnika Franca Erpiča in mu dejal: „Pod vašim izkušenim...“ Na strani 53, Gorenjci M. Tomaž (Pirih) v raportu polkovniku Bitencu med drugim piše: „...Meni in fantom načela in čast branijo, da bi se vključeval v Kessler-Duh-Erpičev Stražarski krog...“

Pri generalu Rupniku 20. aprila sploh nisem bil, torej je nemogoče, da bi imela kake pogovore. Res pa je, da sta v tistem času, okrog 20. aprila, prišla k meni v Kranj iz Ljubljane profesor Jože Kessler in še eden, katerega imena se ne spominjam. Niti enega niti drugega poprej niti poznal nisem. Prinesla sta mi pismo generala Rupnika, s katerim me je povabil na večerjo. Iz pogovora z njima sem spoznal, da protikomunistično vodstvo v Ljubljani ni enotno, vendar veliko na to nisem dal.

Dovoljenja za prehod čez mejo Nemcev nisem hotel prositi; zato sem se peljal z motornim kolesom čez Toško čelo v Ljubljano. Na to večerjo nas je bilo povabljenih kar lepo število; spominjam se pa samo dr. Kocipra, njegove žene in njenega sinčka. Na tej večerji mi je general dejal, da sem določen za vodstvo Gorenjskih Domobrancev. Ugovarjal sem, da se ne čutim sposobnega za tako nalogo, mi je dejal, da mi bo dal za pomoč najboljšega oficirja, ki ga premore domobranstvo, svojega sina Vuka. Pred odhodom mi je naročil, naj se prihodnje dopoldne javim njemu in polkovniku Krenerju, ki mi bo dal nadaljnja navodila.

Vedel sem, da obstaja v Ljubljani Narodni odbor; da pa general Rupnik ni v njem, to mi ni bilo znano. Pri večerji mi je general omenil, da imajo nekaj, ni pa povedal kdo in kaj. Pri njem se dalje nisem zanimal. Smatral sem, da bi bilo vprašanje neumestno, ker on kot predsednik nemške zasedbene oblasti uradno za obstoj ne bi smel vedeti. Pred odhodom iz Ljubljane sem hotel dobiti zvezo s tem Narodnim odborom.

Ljubljane nisem kaj prida poznal. Vedel sem, da se v Marijanišču rade zadržujejo politično vplivne osebnosti, in sem se tja namenil. Na pločniku pred Marijaniščem sem naletel na znanca iz dijaških let. Imena se ne spominjam; vem pa, da je bil pozneje v Argentini ali urednik Svobodne Slovenije ai pa je bi samo zaposlen v uredništvu. Takoj mi je povedal, da je bila prejšnji večer na seji NO na Taboru proglašena Svobodna Slovenija. Navdušeno mi je pripovedoval kako pomemben je ta dogodek itd. Vprašal sem ga, ali pa je od Angležev in Amerikancev priznana? Nad mojim vprašanjem je bil nekam začuden, kot bi hotel reči, seveda, saj smo vendar zavezniki.

V Marijanišču mi ni bilo treba dolgo čakati. Kmalu je prišel dekan Matija Škrbec, katerega sem dobro poznal iz Kranja. Zdi se mi, da se je tudi on spominjal mene še ko sem bil perfekt v konviktu v Kranju, ali pa morda iz časa tik pred prihodom Nemcev v Kranj. (Stali smo pred cerkvijo. Škrbec nam je govoril, kako so Hrvatje oklicali „Nezavisno državo“. Pripomnil sem, da bi morali tudi mi na praviti nekaj podobnega. Bil je proti temu predlogu, ker bi nam Slovencem tak korak prinesel zamero pri Srbih, je rekel. Naslednji dan je škrbca iskala nemška policija, toda on je že bil v Ljubljani.) — Drugi je prišel Srečko Baraga, ki je bil moj profesor na gimnaziji v Novem mestu. Imena tretjega se pa ne spominjam; bil mi je nepoznan.

(Sledi)

Ob sedemdesetletnici dr. Stanka Kocipra

Dragi Stanko!

Ker smo že pred dvajsetimi leti v „Taboru“ zapisali, zakaj se Te spominjamo ob Tvoji petdesetletnici, sedaj, ko obhajaš svoj sedemdeseti rojstni dan, ne bomo tega ponavljali.

Čeprav pisec teh vrstic ni isti, ki je takrat pisal na straneh „Tabora“, so pa misli iste, kot njegove.

Skupaj smo korakali tistega desetega oktobra 1943. leta pod čisto slovensko zastavo po ljubljanskih ulicah in Ti si nam povedal — istočasno pa vsemu svetu —, da hočemo Slovenci živeti kot narod na svojem prostoru, zvesti Bogu in da se bomo za ta naš cilj tudi borili kot domobranci — slovenski domobranci!

Tistega dne je nastalo Slovensko domobranstvo, ki se je potem pod očetovskim vodstvom generala Leona Rupnika razraslo po tistem malem prostorčku, kjer smo Slovenci še ostali Slovenci! In iz tistega malega prostorčka smo dali zgled vsemu svobodoljubnemu človeštvu, ko smo se z geslom BOG — NAROD — DOMOVINA uprli odločno navalu mednarodne zločinske rdeče revolucije.

Podrobnosti o tem, kako in kje si Ti opravljal svojo domobransko dolžnost, niso predmet teh vrstic. Naj velja samo ugotovitev, da misli, ki so Te vodile takrat, Te vodijo tudi danes, ko nisi več v „otročkem vrtcu“, ampak si že spoštljiv „star“ mož, čigar ideje so večno mlade.

Nikdar nisi klonil, pa čeprav so udarjali po Tebi z vseh mogočih strani, kajti kdor je spoznal resnico in ji hoče ostati zvest, se z lahkoto in brez težav obrani. Toda kako težko je biti in ostati zvest... A kako neizmerno je lahka vest, kadar človek ostane — vsem mogočim očitkom navkljub — zvest sebi, zvest svojim mislim, zvest resnici!

Ti si, Stanko, ostal vkljub vsem možnim nasprotjem slovenski domobranec in trden kot si tega ne boš nikoli spremenil in kakor Te poznamo, nikdar ne boš klonil! Veš in zavedaš se pa, da v tej borbi nisi osamljen. Skupaj smo in skupaj hodimo po poti naših nepozabnih borcev, ki so vsemu svetu o pravem času pokazali pot, po kateri mora hoditi narod, kateri hoče biti svoboden.

Vsem preprekam navkljub, tako z leve kot z desne, je naša pot — pot borcev za: Boga, Narod, Domovino! TABOR je tej poti ostal zvest prav tako kot Ti!

Ob Tvoji sedemdesetletnici naj bo ta zvestoba darilo, ki Ti ga vsak in vsi Taborjani dajemo kot oddolžitev za Tvojo zvestobo in obenem želimo in prosimo Vsemogočnega, naj Te še dolgo ohrani med nami in za večne ideale

Bog — Narod — Domovina!

Tvoj

“Tabor”

Kot rešitelj beguncev je bil počaščen upokojeni major

The Gazette, Montreal, 7. julija 1986

Kadar sliši imena **Jeločnik, Blatnik, Varšek**, ga spomini pritegnejo daleč od njegovega doma. Sedaj živi v Notre Dome de Grace. Tedaj se **major Paul Barre** zamisli tja daleč k železni zavesi.

Čez 1000 podpisov vsebuje album, ki mu ga je pred kratkim poklonil krožek hvaležnih Slovencev. Ta album je „**Memento**“, ki naj pokliče v spomin vlogo, katero je igral Barre (80) v danes že precej pozabljenih dogodkih po prvi svetovni vojni.

Nova knjiga Nikolaja Tolstojja „**The Minister and the Massacres**“, ki je izšla v Kanadi, pa obravnava in postavlja vse te dogodke v popolnoma novo luč. — Govori o brutalni usodi, ki je zadela deset tisoč Jugoslovanov in Kozakov, katere so Angleži izročili komunistom meseca maja in junija leta 1945.

Če je v tej knjigi „**Zlobnež**“ — britanski državnik Harold MacMillan, katerega Tolstoj obtožuje nepremišljene in protizakonite izročitve, je pa eden izmed herojev gotovo montrealski major.

Samo Barrejeva neizprosnost in pogum, je izjavil avtor knjige časnikarjem v Montrealu, sta preprečila, da bi 6.000 Slovencev-civilistov padlo kot žrtev še vedno nepojasnjenih odredb.

Prestavljen iz „**Royal Montreal**“ polka, je bil 38 let star Barre v maju prideljen Zavezniškim operacijskim oblastem, ki so bile odgovorne za civilne begunce, in je imel svoj stan v Celovcu, v Avstriji.

Pokol Kozakov

Na poti na novo mesto, pove Barre Gazetti, je šele izvedel, da so bili protikomunistični Kozaki vsi poklani na prednji sovjetski črti v bližini Judenburga.

Nekaj dni nato, že v Celovcu, so povedali Barreju, da se nahaja velika množica beguncev v Vetrinju. Nikdo ni vedel, kdo so, zakaj in koliko jih je. „**Sam grem tja,**“ je povedal, „**da se osebno prepričam.**“ Na

majhni vzpetini, obdani od krasnih travnikov, je našel na ravnini tisoče beguncev.

Ta velika množica Slovencev je bežala pred Titovim komunizmom in dospela v Avstrijo.

S pomočjo Slovenca **dr. Valentina Meršola**, ki je govoril angleško, je Barre tam uredil in organiziral najpotrebnejše v kampu.

„Ne daleč od tam je bilo taborišče četnikov, pa smo za to prepoznano zvedeli, Angleži so jih ogoljufali, jih vrnili v Jugoslavijo, njim so pa lagali, da gredo v Italijo.“

„Ko so dospeli domov, so jih Titovci poklali. Eden izmed njih, ki se mu je posrečilo pobegniti, se je vrnil. Njegova žalostna novica se je hitro zvedela povsod. S solzami v očeh me je Meršol vprašal, zakaj naj bi bili tudi civilni begunci vrnjeni.“

Barre je odgovoril, da nima oblasti preprečiti nesreč, ki se pripetijo na vojaškem področju, pa da ne bo pustil, da bi bili Slovenci-civilisti poslani nazaj brez upravičenega razloga.

Zavrnen nalog

Dne 30. maja je dobil Barre ukaz, naj pripravi polovico teh beguncev, da bodo prihodnje jutro prepeljani v Pliberk, obmejno mesto Jugoslavije. On pa ni ubogal; odpeljal se je v Celovec, da bi se tam pogajal z oblastmi, da se ta nalog preklčiše. Posrečilo se mu je.

„Zahtevali so od mene, naj napravim nekaj nečloveškega, nekaj nezakonitega. Moji predpostavljeni, tudi tisti, ki so bili precej blizu vrha, so videli, da tukaj nekaj ni v redu. Med pokolom v Judenburgu in mojo intervencijo se je na vse zadnje vsaj eden od glavnega stana prebudil.“

Barre je povedal, da ni bilo nič jasno, kdo je dal prvotni ukaz.

„**Maršal Alexander**, zavezniški komandant za Sredozemlje, je obiskal taborišče v Vetrinju nekaj dni pozneje. Bilo je nekako tako, kot bi ministrski predsednik obiskal majhno mestece in se zanimal za nove vodovodne napeljave. Ni bilo jasno, kako in zakaj naj bi on in tudi Lady Mountbatten prišla v naše skromno zbirališče. Zdelo se mi je, da Alexander do tedaj še ni nič vedel o pokolu. Prišel je, da bi se o zadevi osebno prepričal.“

Kmalu nato je Barre zapustil Vetrinje in odšel v Montreal. Na dan ločitve so mu Slovenci izrazili svojo prisrčno zahvalo.

„Vedel sem, da bo preteklo precej časa, da jih bom zopet videl; in res se je zgodilo po 30 letih. Ko so mi dali ta album. Zelo mu je ganilo, ko so pričeli prepevati domače narodne pesmice o lepih zelenih poljan.“

(Prev.: Tone Čepon)

Kar preberete v „Taboru“, ne zadržujte samo zase! Bodite nosilci pravilnosti naše borbe v velikem svetu! Povsod in v vsaki okolici poučujte svet o nas!

Nekaj dodatkov in nekaj popravkov k članku „Stara zgodba v novi obliki“ (v Taboru št. 1/2 1987 na strani 33)

Izgleda, da je dopisnik članka iz ZDA ali Kanade in se jezi, ker so nekateri člani S.N.O. v spremstvu še nekaterih poklonili Tolstojevo novo knjigo „The Minister and the Massacres“ clevelandskemu županu Vojnoviču in se sprašuje: „kje so bili ti gospodje, ko smo zbirali gradivo, žrtvovali čas in denar, da smo grofu Tolstoju pomagali pri pisanju te zgodovinske knjige o tragediji Slovenskega domobranstva.“ In nadaljuje: „Zdaj pa ti isti gospodje v rokah prinesejo to knjigo in se z njo ne vem v čigavem imenu poklonijo županu. Pa se zopet vprašuje, ali ni že čas, da kaj svojega spravite skupaj in na svojem delu gradite svoj kapital. Da to ni prav in pošteno, to ni nič drugega kot izkoriščanje dela in žrtev drugih za svoje namene.“

Seveda ima tu pisec prav, da brani svoje delo, oziroma delo Tabora in nimajo prav druge organizacije, ki poklanjajo to knjigo tujcem, kot bi to bilo njih delo. Posebno to velja za S.N.O., ki ima vse drugo, ne pa dobrih odnosov do Tabora in ga stalno ignorira, posebno ob slavjih in s posmrtnimi članki, ko piše o umrlih protikomunističnih borceh. Mi smo organizacija D.P.B. Tabor, na kratko Tabor, in smo ponosni na ta naš Tabor. Isto so verjetno Vestnikovci ponosni na svojo organizacijo. Tudi v zadnji številki Vestnika 4 pod naslovom: „Grof Nikolaj Tolstoj in Slovenci“ začne 17. julija (bilo je pa 17. junija 1986) je grof Tolstoj — na povabilo protikomunističnih borcev obiskal Slovence v Toronto. Zakaj ni bilo zapisano D.P.B. Tabor? Se vam ne zdi, da je to žalitev, namerno izpustiti ime? Ali mislite, da nas to družijo?

Potem nadaljuje o seznamu vrnjenih iz Vetrinja.

Nekako novembra 1980 mi je g. Slavko Urbančič v Našem domu v San Justu rekel, da bi rad z menoj govoril; in sva sedla za mizo. Začel je, da imajo oni, Vestnikovci, seznam vrnjenih domobrancev iz Vetrinja in še seznam oficirjev in da bi ga dali nam. (Skušal bom dobesedno opisati razgovor.) „To je pa ‘fajn’,“ ker sem pa videl, da bi rad še nekaj povedal, a je odlašal, sem nadaljeval. „Če hočete kak denar za to, ga bom skušal dobiti. Če pa hočete vi izdati, pa vam manjka denarja in pomoči, bodite brez skrbi, ga bomo že dobili na kakšen način in tudi pomagali vam bomo, če bo treba.“ — „Ne,“ pravi, „smo se odločili, da ga damo vam, pod pogojem, da se združimo in da za naprej izhaja samo ena revija, pod imenom Tabor ali Vestnik, ki je bil že prej od začetka, ali pa ji damo nov naslov, kakor se bomo pač dogovorili.“ Seveda sem jaz to takoj odklonil, da iz tega ne bo nič, ker poznam mišljenje tukaj in tudi v ZDA in Kanadi. Bom pa povedal ostalim in sporočil glavnemu odboru Zveze. Za ZDA sem pisal dobesedno g. Milanu Zajcu, da naj pove na seji glavnega odbora. Milan Zajec in Ivan Jakoš sta potem čez mesec dni obiskala Argentino in sva z Milanom večkrat govorila o tem. „Seveda,“ reče Milan, „oni hočejo

našo kapitulacijo.“ Jaz sem pa od Urbančiča čutil, da misli iskreno in pošteno, čeprav je bilo to prineseno zelo nerodno. Milan je tudi rekel, da je pavedal na seji glavnega odbora, a da mu niso verjeli. Zato se tudi v Taboru ni nihče oglasil. Šele pred prihodom inž. Franceta Gruma v Argentino, je g. Florjan Slak napisal nekaj od teh zapiskov in je verjetno ravno ta g. Slakov članek v Taboru pripomogel za odločitev Vestnikovcev, da so potem izročili sezname vrnjenih iz Vetrinja inž. Francetu Grumu.

Kako vse drugačna bi bila Bela knjiga, res stoodstotno izpopolnjena z dnevi rojstev, mesecev in letnic, po občinah ali okrajih. Kakšen ponos nam vsem bi bila ta knjiga, da bi te spiske dobili pred dvajsetimi leti. In kakšno uslugo so naredili ti gospodje rdečim doma, ker so hranili te spiske. Naj jih sodi Bog in zgodovina. Kakor jaz vem je Vestnik dobil te spise v roke šele leta 1979 in jih ponudil meni pod pogojem kakor sem opisal zgoraj leta 1980. Vseeno je bilo takrat že prepozno.

Ze več let nazaj me je g. Emil Cof opozoril, (bila sva skupaj v zavetiščnem odboru) da bosta on in g. Milan Križ skušala pomiriti, če ne združiti bivše borce in če bi bil jaz pripravljen priti na tak sestanek. Zakaj pa ne, mu odgovorim. „In drugi od Tabora?“ me vpraša. „Ne vem. Povabi jih.“ Tako je prišlo do tega sestanka. Pet ali šest jih je bilo od Vestnika, gg. Cof in Križ kot pobudnika in organizatorja, pa jaz od Tabora. G. Emil Cof najprej pove, kaj je njegova želja in da bi skupno lahko več škodili komunizmu. G. Miha Benedičič: ta spor ni nič škodoval naši protikomunistični borbi, nasprotno, ta čas se je več naredilo in napisalo proti. Sedaj pa mislim, da je prišel čas, da pokažemo rdečim, da smo enotni in kot taki skupno nadaljujemo borbo.

Jaz jim povem, da sem tukaj ne kot zastopnik Tabora, pač pa kot Dolenc in sem jim obljubil le to: „Če me nočaj prepričate, da bomo skupno več škodovali komunizmu kakor sedaj, bom naredil vse, kar je v moji moči, da se združimo. Vedeti pa morate, da je bil ta spor med nami hud, ki ga nekateri zaradi razočaranja primerjajo Vetrinju, ki ga posebno iz naše strani še nismo preboleli in bi siljenje zopet v skupno organizacijo odtegnilo precej najbolj delavnih borcev in bi pomenilo zanje ponovno razočaranje. Drugo pa je, da se Vestnik postavi strogo na domobransko stran in ne brani več politikov in ne S.N.O. Jaz mislim, da je to edina pot, da pridemo skupaj, ne da bi se združili.“

Zadnje leto pa so se nekateri zakleli za združitev za vsako ceno, piše pisec zgoraj omenjenega članka. Da pojasnim:

Gospod Lojze Rezelj, še mlad, sin domobranskega oficirja, zaveden in zelo delaven član slovenske skupnosti v Argentini. Saj ga dobimo še kot fantiča v misijonskem krožku in vseh drugih mladinskih organizacijah, posebno pa je poznan kot izvrsten odrski igralec, pa vedno bralec Tabora.

On se je osebno zavzel kot predsednik Društva Slovencev Zedinjene Slovenije, da bo združil bivše borce, če je to sploh mogoče in tudi zanimalo ga je, v čem ta spor obstaja.

Tako sta bila že dva sestanka zastopnikov Vestnika in Tabora pod okriljem Društva Slovencev ZS oz. g. Lojzeta Rezlja kot sklicatelja sestanka (med Vestnikovci ni bilo nobenega več starejših, ki so sodelovali aktivno v sporu). Skoraj ni bilo razlike med nami, vendar vsa debata ni pripeljala nikamor, posebno še, ker so Vestnikovci že prinesli osnutek skupne izjave, ki naj bi jo podpisali. (Verjetno so nekaj o tem govorili na prvem sestanku, pri katerem mene ni bilo zraven.) Tu sem jaz rekel, da je taka izjava še prezgodnja, da se o tem mi moramo pogovoriti in tudi obvestiti našo Zvezo. Da je bolj važno enotno nastopanje v revijah, da so izjave največkrat prazne, če jih ne spremlja delo. Tako je g. lic. Ivan Korošec shranil to izjavo za v debato. In ko bi mi od Tabora vse to predebatirali, naj jim javimo (Vestniku), da se zopet dobimo na sestanku.

Ko sem se kak mesec pozneje dobil z g. Lojzatom Rezljem v San Justu v domu na mladinskem dnevu ali domovi obletnici, se je pridružil g. lic. Ivan Korošec, ki je segel v debato. Da še ni dolgo, ko je član Vestnika dr. Ludvik Puš v treh uvodnih člankih Ameriške domovine, pred proslavo 40-letnice pokola domobrancev objavil verzijo g. Miloša Stareta, ki jo je napisal v Koledar Svobodne Slovenije za leto 1966, kjer napada generala Leona Rupnika in nekaj mesecev za njim g. Jože Melaher pritiska na urednika Ameriške domovine. Da med borci ni razlike, pač pa eni potegnejo s stranko in tako smo dvojni. G. Lojze Rezelj je trdil, da je sedaj tudi stranka pomlajena, ker je načelnik stranke mladi dr. Marko Kremžar, ki je bil tudi domobranec. Da se je v tem oziru obrnilo, odkar ni več g. Miloša Stareta. Pa rečem g. Rezlju: „Povabi dr. Marka Kremžarja, načelnika, na sestanek z nami, pozneje pa še g. Rudolfa Smersuja, predsednika S.N.O., pa bomo videli pri čem smo.“

Nekako konec novembra 1985, ali pa že prve dni decembra neki petek ob 8. uri zvečer se dobimo na sestanku. G. Lojze Rezelj kot sklicatelj, (niti malo nisem podvomil, da ni nevtralen), od Tabora lic. Ivan Korošec, Dušan Dimnik in jaz, pa od SLS načelnik dr. Marko Kremžar. Po uvodni besedi g. Rezlja začne dr. Kremžar, da rad prebira Tabor in Vestnik in je prav, da pišemo vse to. Kar bi želel je, da bi bilo pisano na višini, ki je pa včasih ni. Glede dr. Ludvika Puša pa reče, da ni on tisti, ki bi dr. Puša učil kaj naj piše, da pa ga on osebno zelo ceni. Ta odgovor je dal na vprašanje, da kot načelnik SLS lahko vpliva na pisca teh polemičnih člankov, ki še bolj razdvajajo borce. O govorjenju o združitvi je bil mnenja, naj se ustvari neko premirje za dve leti, to se pravi čim manj ostrih napadov. Da je on zelo cenil svojega očeta, ki ga je bilo samo delo in ljubezen za slovenski narod. Da on upa ta čas, da bo še kdo od živih prič opisal delo politikov in S.N.O., da so ti ljudje živeli in delali za dobro naroda.

Nekako 14 dni za tem se pred Božičem zopet dobimo na sestanku g. Rezelj, kot sklicatelj, od Tabora g. Dušan Dimnik in jaz, pa predsednik S.N.O. g. Rudolf Smersu. Lic. Ivan Korošec je bil zadržan.

Pogovori so bili dostojni z isto temo: Dr. Ludvik Puš in Melaherjev

pritisk na urednika Ameriške domovine. G. Smersu trdi, da so to posamezniki, ki pišejo v svojem imenu, ne pa v imenu S.N.O. in tudi ne SLS. Tudi za pisanje v razne revije, naj se piše vse, da le ni osebnih napadov. Tudi o združitvi bivših borcev je istega mnenja kot dr. Marko Kremžar, da se preloži na dve leti premirja. (Opomba: članov Vestnika na tretjem in četrtem sestanku ni bilo, ker niso bili vabljeni in ne zato, ker ne bi smatrali razgovore za nepotrebne.) Na ta način ni moglo biti razgovorov med politiki, Zedinjeno Slovenijo in Vestnikom na eni ter Taborom na drugi strani. Tudi zadržanje g. Rezlja je bilo ves čas korektno in nepristransko, za kar gre zahvala g. Lojzetu! Hvala lepa tudi gg. dr. Marku Kremžarju in Rudolfu Smersuju za odkritosrčnost in za boljše medsebojno spoznavanje.

Da je prišlo do tega članka na katerega odgovarjam je v prvi vrsti moja krivda, ker nisem vse to objavil v Taboru, kakor sem obljubil na zadnjem sestanku g. Rezlju in to zaradi malega nesoglasja z lic. Ivanom Koroščem glede delne vsebine. S tem bi preprečil popačen prikaz teh sestankov.

Če kdo ne bi razumel vsega in bi želel kakšno pojasnilo, sem vedno na uslugo, privatno, ali po reviji.

Vencelj Dolenc

IZ DOMOVINE

P L E B I S C I T

Kakor je našim bralcem že znano, so komunistični oblastniki blagovolilj dovoliti ljubljanskemu metropolitu, da je za lanski božič smel preko radia in televizije v triminutnem nagovoru voščiti svojim vernikom praznike. Toda takoj se je našel neki Zver, ki je še proti temu v „Ljubljanskem dnevniku“ z dne 11. januarja 1987 žolčno protestiral. Naš domovinski sodelovec nam žal tega protesta ni poslal, da bi tudi mi lahko z njim postregli našim bralcem, ki bi tako lahko to zver (!) поблиže spoznali. Poslal pa nam je dokaz reakcije, ki jih je izzval in tako „vseljudski“ partiji zabil žebelj v čelo.

Božič in mi

Če večina želi praznovati, naj praznuje!

Nisem vernik. Moja misel je preveč svobodna, da bi lahko prisegal na črni ali rdeči katekizem. Ostal bom med dvomljivci, ki ne vedo, kje smo, kaj smo, ne v čem smo Blagroval pa bom resnično verne za vero, ker je njihov notranji svet ogromen in poln neminljivega smisla.

Osebnostno si včasih celo želim propad Cerkve kot organizacijskega sistema, seveda ne na ukaz oblasti, ampak kot posledico razvoja nedogmatske in v možgane napumpane pameti od tega ali onega inkvizitorja. Vsakomur naj bi bilo omogočeno svobodno spoznavanje vseh filozofskih tokov in lastno iskanje resnic, brez stranskih pritiskov in forsiranja posameznih ideologij. Ta misel velja tudi za katoliške, islamske in druge dežele. Odprto verovanje si želim zato, da bi postalo bolj čisto, globlje in dopolnjevano s pravo etiko, brez daj-dama, božjih mamil in groženj, dostopnejše sodobnemu človeku.

Mislim, da je hrepenenje po bogu kot popolnem duhu, neskončni ljubezni in ustvarjalni moči poleg žrtvovanja za bližnjega, največji dokaz vrednosti človeškega bitja. Skoraj neverjetno je, da lahko v človeški naravi, v njegovi misli živi ta potreba po Absolutnem. Odraz je veličine duha, ki nam je dan, čeprav nemara ne od boga, ampak samo od narave (vendar se sprašujem: zavest iz nezavesti materije, ljubezen iz nezavesti materije, razum iz nezavesti materije?)

Ne pozabimo, da so se iz misli o bogu in bivanju z bogom in v bogu porajale mnoge največje umetniške stvaritve, neprecenljivi duhovi človeštva vseh časov.

Božični večer je lahko mnogokaterim počastitev rojstva in učlovečenja boga Ljubezni, ki naj bi odrešila človeštvo (učlovečenje boga je meni sicer povsem tuja možnost.) Mnogim nam je samo spomin na legendo, na čudovito pravljico, v katero smo kot otroci verjeli in ob njej doživljali verjetno najlepše človeško čustvo, ki je mogoče in za katero so mnogi opeharjeni. Veliko jih je spremenilo božič v družinski praznik, večkrat žal samo kratkotrajnega toplega intimnega stika, ki mu bo kmalu sledila običajna odtujenost. So tudi taki, ki slavijo samo formalno, iz tradicije, navade ali nekakšnega spoštovanja do naših starih običajev.

Toda statistično ugotovljeno je, da 79% torej skoraj 80% božič praznuje, ga želi — vsak po svoje — praznovati. In kako more potem nekdo, J. V., možak iz Pivke ali kdorkoli, ki priznava, da pripada absolutni manjšini, očitati vsem ostalim nasilje, ker si žele posvetiti temu dnevu oz. noči, brez bojazni, da bi bili potem v službenem času utrujeni in prekinjeni v razpoloženju in koncentraciji.

Kdo je nasilen nad kom? Kdo je nestrpen?

Opominja nas, da bi namesto božičnega praznovanja morali razmišljati, kako bomo pomagali družbi in reševali njene težave. Bi nemara teh nekaj uric božičevanja odtegnilo ljudi od skrbi za državne tegobe? Saj imamo zato na razpolago vse dneve leta in še posebej cel regiment priznanih državnih praznikov, ko lahko to počnemo! (škoda, da so praktični rezultati tovrstnih razmišljevalcev tako žalostni in pogosto celo družbi škodljivi!) Ne skrbi našega opominjevalca raje preobilje planiranih praznovanj, ko bomo samo lepo besedovali, se hvalili in dvigali zastave, namesto da bi delali in s tem koristili socialistični družbi?

Sam sem sodeloval v Osvobodilni fronti od prvega dne. Vem, da so bili med našimi borci tudi verni. Zavedam se medvojnega zločina cerkvene hierarhije in mnogih kristjanov. Zavedam se zgodovinskega zločinca Cerkve. Zgodile so se strahotne stvari v preteklih dveh tisočletjih. Toda zgodile so se tudi strahotne stvari v nekaj letih stalinističnega komunizma. Zato po tolikih letih stališče nekdanje uradne Cerkve do osvobodilnega boja slovenskega naroda ne more biti več izgovor za nerazumevanje verujočih.

Skoraj vse socialistične države so že zdavnaj priznale božič kot praznik. Naj mi, ki se imamo za najbolj demokratično in napredno med njimi, preprečujemo absolutni večini naših ljudi praznovati ta dan tako, kot si ga želi?

BRANKO MIKLAVC

Ljubljana

Nedeljski dnevnik, Ljubljana, 18. jan. 1987

Zato tudi o božiču!

V celoti negativna reakcija na pisanje v pismu „Zakaj toliko o božiču?“

Prispevek tov. Zvera z naslovom Zakaj toliko o božiču?, ki smo ga objavili v našem listu 11. januarja, je povzročil med našimi bralci nenavadno široko odmevnost in v celoti negativne reakcije na njegovo pisanje. V uredništvo smo dobili resnično izjemno veliko prispevkov, ki so dobro napisani in bi želeli vse po vrsti objaviti. Toda, ker imamo, kot vedno v naši rubriki Mnenja in odmevi, veliko prostorsko stisko, misli iz pisem pa so vredne objave, smo tokrat sklenili, da bomo objavili vsaj srži posameznih prispevkov. Zdelo se nam je, da to moramo storiti, ker bi sicer 90 odstotkov teh pisem ostalo neobjavljenih in v predalih, kar bi bila škoda. Upamo, da nam avtorji pisem ne bodo preveč zamerili, če bomo objavili samo glavne misli iz njihovih besedil, namesto celih pisem — a druge rešitve žal ne vidimo.

Božič in problemi — ni zveze!

ZVONE KOKALJ iz Ingolstadta, ZR Nemčija v začetku pisma ugotavlja, da tov. Zver priznava, da sodi v tisto skupino Slovencev, ki božiča ne praznujejo — torej v manjšino. „Nič hudega. A v isti sapi udriha po tem, da se je končno, po dolgih letih izpolnila želja tistim Slovincem, ki mislijo drugače in ki pomenijo večino... Zdomci smo že leta 1980

lahko po nemški televiziji gledali zelo prisrčno oddajo „Božič v Sloveniji“, ki jo je za Drugi program zahodnonemške televizije posnela ljubljanska televizija. Pri nas v Ingolstadtu deluje društvo Lastovka, katerega pokrovitelj je občinska konferenca SZDL iz Murske Sobote. Ko smo v društvenem glasilu članom in prijateljem društva zaželeli vesel božič in srečno novo leto, se ni nihče razburjal. Razburjali pa so se „sorodniki po duši“ tov. Zvera — seveda iz drugega tabora, ker jih je motila na primer slovenska zastava in Titova slika na naših prireditvah...“

Tovariš Kokalj vprašuje tov. Zvera, zakaj ni za tri minute utišal radijskega sprejemnika ali obrnil gumb na televizorju, preletel nekaj vrstic ali stran v časopisu. „Tako storim jaz, ko je na sporedu kakšen nogometni prenos. Sodim pač v tem smislu k manjšini, a vseeno privoščim veselje tistim, ki napeto sledijo tekmam...“ Najbolj nerodna je po mnenju tov. Kokalja Zverova primerjava božiča s problemi. „Ali smo v probleme zašli šele potem, ko nam je ljubljanski nadškof metropolit dr. Alojzij Šuštar voščil za božič, ali zaradi tega, ker se je predsednik slovenske SZDL tov. Jože Smole v svojih voščilih spomnil tudi verujočih Slovencev?“

„Našo revolucijo so ustvarjali verujoči in neverujoči. V tem ni bilo nobenih problemov. Tudi danes ni problem v verovanju ali neverovanju...“

Podreditev manjšini?

ELA BAJC iz Ljubljane: „Ostane nas 78,9% državljanov, ki božič praznujemo tako ali drugače. Ali tov. Zveru ta številka nič ne pomeni?... Tov. Zver se mi smili, ker ga tako moti mnenje večine.“

T. NOVAK iz Ljubljane: „Čeprav tov. Zver sodi v tisto skupino, ki ne praznuje cerkvenih praznikov, je torej v manjšini, zato nima pravice, da zahteva, da se sredstva javnega obveščanja podredijo njegovim željam. Če ga taki članki ne zanimajo, naj jih ne bere, če ga moti radijska oddaja, naj aparat ugasi... Če mislite, da praznovanje praznikov ogroža državo, ali da je celo to vzrok gospodarskih težav, ste eden tistih, ki zatiskajo oči pred lastnimi napakami.“

MARJETA LIPOVŠEK iz Prevalj: Ali naj v demokraciji prevladuje volja 21%, ali 79% prebivalstva? Kdo nas more danes posiljevati in prisiliti, da posvečamo pozornost zadevi, ki nas ne zanima? Koliko je stvari v TV programu! Če mene ne zanimajo, morda zanimajo druge. Praznovanje božiča ne bo zmanjšalo našega ugleda v tujini. Kaj pa luksus o katerem nam poročajo javna občila in ki nas navdaja z ogorčenjem in razočaranjem? Vsi smo otroci ene domovine, ne glede na svetovni nazor, narodnost ali veroizpoved. Potrebni so nam samo umno gospodarstvo, poštenost, miroljubnost in toleranca, pa nam bo vse lepo.

Težave niso od včeraj

IVANKA GOLOB iz Škofje Loke: Ali misli tov. Zver, da so nako-pičene težave in nizek standard državljanov od včeraj, ali pa se je vse to

stopnjevalo v vseh letih do leta 1986 in še čez v leto 1987, ko nam za božič še ni bilo mar, saj se o njem ni nič pisalo... Ta praznik praznujejo verniki že stoletja in zato tov. Zver prav gotovo ni poklican kratiti navad vernikov. Pred njim so mnogi drugi odgovornejši, ki naj rešijo problem, tako da bo vsem prav. Naj bo tov. Zver toliko pošten in naj prepusti drugim, naj žive po svojih prepričanjih...! Naj ne meša praznovanje božiča in drugih praznikov med težave, saj to nima nič skupnega.

OLGA PUSTATIČNIK, Titovo Velenje: Podobno kot tov. Zver o drugih sem se tudi jaz vprašala, ali njegova nestrpnost ne presega razumne meje. „Odstotek preostalih Slovencev, ki niso v njegovi skupini, je tako velik, da statistično ni zanemarljiv, in to tudi nikoli ni bil, niti v najtežjih časih med vojno, ko so komunisti in verni (delavci in kmetje) skupaj bojevali boj za nacionalno osvoboditev Slovencev... Delovnim ljudem bo tov. Zver lahko pomagal s tem, da bo do njih bolj strpen. Slovenskemu narodu v sedanjih težavah bolj koristi povezovanje kot pa Zverovo ločevanje na verne in neverujoče — to potrjuje tudi zgodovina.

Nihče ni ostal zunaj

JANEZ KAVSEK iz šentjerneja na Dol.: Menim, da je pismo tov. Mirka Zvera napisano zelo enostransko s poudarkom na tistih 21% Slovencev, ki ne praznujejo božiča... Nikjer v njegovem pismu pa ni besede o interesu 79% Slovencev... Mislim, da smo se Slovenci prebudili iz globokega sna in nismo pozabili starih običajev, ki izhajajo iz samih temeljev naše biti in seveda prispevajo k temu, da so postali del splošne kulturne dediščine... Ali nima dr. Alojzij Šuštar pravice nagovoriti vernike ob božiču prek sredstev javnega obveščanja? Če pozorno prebereš to voščilnico, potem se najde prostor za vse sloje Slovencev, vključno za tudi tistih 21%.

Božič smo praznovali skupaj s partizani

MARINA VERČIČ, Škofja Loka: Če že ne 78,9%, pa vsaj 50% občanov ve, brez Zverove pripombe, kakšen praznik je božič. Še se spominjam, kako smo ga praznovali med vojno skupaj s partizani ob jaslicah, petju božičnih pesmi (leta 1942!) čeprav v strahu pred Nemci. Pomnim še, kako smo ga mnogi praznovali še dolga leta po vojni, naskrivaj in v strahu pred ovaduhi... Zakaj tako velik odstotek praznujočih ne bi smel dobiti kdaj kake „mini oddajice“ po svojem okusu? Prepričana sem, da na primer homoseksualcev še približno ni toliko, pa se vse več bere in sliši o njih — so pač enakopravni)... Sicer pa naj tisti, ki mu kaj po televiziji ni všeč, zavrti gumb. Tudi drugi moramo kdaj to storiti, če na primer ne maramo gledati pobijanja... Če sredstva javnega obveščanja upoštevajo želje in zahteve vseh sort (npr. šport, divje popevke in noro zvijanje po odru, pa klanje in morije, pa seks in drugo), potem ne bo nikomur škodovalo, če verujoči občan enkrat na leto sliši tudi nekaj njegovega.

MARICA KAŠMAN, Kapla na Kozjaku: Tov. Zver ni pravi ateist, ker se je v njegovem pisanju oglasilo tisto, kar s silo zatira morda prav zaradi položaja v družbi, ki ga ima... Razvite države imajo po 14 dni božičnih počitnic... Mislim, da je njegovo pisanje brezplodno in v prihodnje naj svoje mišljenje o veri zadrži zase, potrudi se naj rajši za tisto, kar nas bo potegnilo iz krize... Iskreno si želim, da bi lahko v letošnjem letu praznovali božič kot dela prost dan, zares v družinskem krogu, in da bi bili skupaj z našimi zdomeci srečni ob tem dnevu. Vsi vemo, da ni božič kriv, da smo se po teh 40 letih znašli tu kjer smo.

Brez potrebe smo si grenili življenje

JOŽE ŠTOLCAR Medvode: Tov. Zveru se verjetno toži po časih, ko se je z vso močjo, skrbjo in sredstvi delalo na tem, da bi vero iztrebili, toži po časih, ko so priganjači v nasprotju z ustavo okrog božiča vohali, kje pečejo potice in kje bo na sveti večer zadišalo kadilo. Ali ni žalostno in neumno, da so si nekateri grenili življenje, ko pa je bilo tako lepo! Po svetu praznujejo božič že od Kristusovega rojstva. Od takrat štejejo tudi čas. Pri nas pa nekateri mislijo, da se je vse začelo šele leta 1945...

Zaupajte jim!

BLAŽ SOTOŠEK, Koprivnica pri Brestanici: Premalo časa živim, da bi kogarkoli učil, vem pa, da je Slovenec v svoji burni zgodovini božič praznoval, ga praznuje in ga bo praznoval... Če so verni ljudje enako-pravni člani naše samoupravne socialistične družbe in svojih čustev oziroma pogledov ne izrabljajo proti družbenim interesom, potem ne vidim v tej odprtosti naše SZDL nič slabega. Vsi plačujemo naročnine, prispevke, zato imamo pravico od tega tudi nekaj imeti, čeprav je to samo kratka novica, oziroma božično voščilo... Voščilo je prišlo z ust cerkvenega vodje na Slovenskem, torej iz ust človeka, ki zna voditi svojo Cerkev, ki je ogromno naredil dobrega na področju odnosov med Cerkvijo in državo. Prav tako si upam trditi, da se je v naši družbi začelo trezno razmišljati in prav v SZDL Slovenije imamo ljudi, ki svoje življenjske izkušnje prilagajajo današnjemu času. Tem ljudem moramo zaupati, če hočemo, da bomo enotno bili bitko za boljše življenje. V tej bitki pa bomo vsi, tudi verujoči.

MANJA MAJHEN, Muta: Cerkev je edini kraj, kjer ne slišiš o vojnih dogajanjih, o krajah, o umorih. Božič bi moral biti tudi državni praznik, saj ga praznujejo tudi nekatere socialistične države — kljub vsem problemom, ki jih tarejo... Če ljudje ne praznujejo božiča, s tem ni nič rečeno, da bodo imeli zato kaj boljši standard, s tem ne bodo odpravljali težav. Ravno narobe: mislim, da nam prav ta praznik pomaga vsaj za hip pozabiti na vse vsakodnevne težave.

Nedeljski dnevnik, Ljubljana 25. jan. 1987

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM!

Ljubljana, Nedeljski dnevnik od 15. feb. 1987, stran 2.

Objavljamo samo pisma, podpisana s polnim imenom in naslovom. Pridržujemo si pravico do krajšanja.

Na železnici „enoten jezik za vso Jugoslavijo“

**Novi pravilnik predpisuje obvezno pošiljanje brzojavk
le v srbohrvaškem jeziku**

Na železnici velja od 1. januarja 1987 nov pravilnik o notranjem in mednarodnem telegrafskem, telefonskem in radijskem prometu na jugoslovanskih železnicah (pravilnik 8).

V 11. členu v točki 1 piše, da se pišejo telegrami v skupnem prometu v srbohrvaškem, oziroma hrvaškosrbskem jeziku. V pravilniku, ki je veljal do 1. januarja 1987, pa so bili telegrami lahko napisani v jeziku kateregakoli naroda Jugoslavije (v slovenskem, makedonskem ali srbohrvaškem jeziku).

To je bilo zelo enakopravno do vseh narodov Jugoslavije, da je vsak lahko napisal telegram v svojem jeziku. Zdaj pa se je našel nekdo, ki je samovoljno v imenu slovenskih železničarjev soglašal in podpisal nov pravilnik, po katerem je obvezno telegrame pošiljati le v srbohrvaškem, oz. hrvaškosrbskem jeziku, v čemer ne vidim nobene enakopravnosti.

Navajam primer, ko ima neka slovenska postaja telegram naslovljen za postaje od Sežane do Beograda, napisan seveda v slovenskem jeziku, postaja Beograd tak telegram sprejme, ali pa tudi ne, odvisno od delavca, ki je tedaj pri teleprinterju. Torej postaja Beograd lahko zahteva (in to se vse češče dogaja), da mora biti telegram napisan v srbohrvaškem jeziku, po veljavnem pravilniku 8. Bo tak telegram moral biti napisan v obeh jezikih, za postaje Slovenije v slovenskem jeziku in za postaje srbohrvaškega področja v srbohrvaškem jeziku? Ali pa morda (po novem) kar v srbohrvaščini, da ne bo problemov in bodo tako tudi postaje slovenskega področja dobile tak telegram v srbohrvaškem jeziku?! Kar se tudi že dogaja (telegram števil. 2603 F od 26. jan. 87 de ŽG Ljubljana).

Kot Slovenka sem zelo prizadeta. Ker živim v Sloveniji, hočem tudi na delovnem mestu uporabljati slovenski jezik, kar naj bi mi bilo tudi v ustavi zagotovljeno. V času, ko se borimo za slovenski jezik v Avstriji in v Italiji kaže, da se bomo morali boriti za slovenščino v Sloveniji in za njeno enakopravnost med ostalimi jeziki narodov in narodnosti Jugoslavije.

„Železničke novine“ (list železničarjev Jugoslavije) je dne 28. jan. 87 objavil, da je v Beogradu zasedal poslovodni odbor ZJŽ (Zajednica jugoslovanskih železnica). Predlagali so spremembo zakona o osnovah prometa, in sicer naj bi se na železnici uporabljal enoten jezik za vso Jugoslavijo. Verjetno pri tem niso mislili na rabo slovenskega jezika.

Vse to povzroča med nami veliko jeze in nesoglasij. Prepričana sem, da se s takim načinom dela bratstvo in enakopravnost ne bosta krepila.

P. S.: Ta dopis sem poslala na uredništvo našega železniškega glasila Nova prog, toda ni bil objavljen.

STANISLAVA ČEVNA,
Postojna

Tone Šušteršič

Izmikanje in izkrivljanje neizpedbitnih dejstev

Pravijo, da smo Slovenci sila resen narod in da nam manjka humorja. Najbrž je to resnično ali neresnično ugotovitev imel v mislih tudi g. France Krištof in poskrbel vsaj za bralce „Tabora“ nekoliko razvedrila s svojim „Sancho Panza in...“ v „Taboru“ št. 1-2 t. l. V veliki skrbi, da bi njegove misli ne „obvisele v zraku“, se je g. Krištof celo drznil priti na dan z oblastnim ultimatom: ali — ali. No, menim, da je bila ta ne-navadna naglica — neskladna z dolgoletnim molkom in odmaknjenostjo — popolnoma odveč. Saj so strani „Tabora“ že 24 let demokratično odprte vsakomur — tudi g. Krištofu. Ravno iz tega razloga se nisem hotel poslužiti ne telefona, ne pisemca, ker sem smatral, da je takle javen razgovor lahko prav tako ljubezniv, prisrčen... škoda le, da namesto njegovih spominov, beremo čisto nekaj drugega in še to z milostno pripombo: „Pa naj bo“, a takoj manj prizanesljivo: „Toda enkrat za vselej.“ Ne morem zanikati, da si štejem v posebno čast, ko mi posveča ne malo vrstic sam bivši poročnik udarnega bataljona (v kateri bitki je sodeloval, mi še ni znano), poznavalec važnih svetovnih jezikov (na „improviziranje *latus — solatus*, je najbrž pozabil), in še gospodarski izvedenec po vrhu vsega. Tudi to je nekaj vredno! Naj preidem na globlja izvajanja g. Franceta Krištofa.

Iskrenost pri iskanju resnice

Kaj je bil namen mojega prejšnjega članka? Izraziti željo, opozoriti ne samo g. Krištofa, marveč vse, ki imajo zbrane kake podatke, na nujnost čimprejšnje objave. Koliko zdomskih Slovencev je med tem že leglo v grob, ne da bi zapustili kakršnekoli zapise, pričevanja, izpovedi. Zares škoda, kajti tudi na podlagi navidez nepomembnih popisanih lističev se dostikrat izkristalizira resnica in piše zgodovina. Vsako odlašanje je usodno in za zgodovino nepopravljiva vrzel. Prispodoba „faraonskih piramid“ je bila uporabljena za večjo ponazoritev, poudarek na važnosti pisanja spominov in usodnost odlašanja. Edino to je bil pravi namen članka! Poslal sem ga „Taboru“ iz lastnega nagiba, ker je skoraj edina demokratična

revija, dovzetna za raznolikost mnenj. Če katero glasilo, „Tabor“ prav gotovo ne potrebuje posebne predstave za svoje bralce. Pestri originalni članki, dopisi, brez prepisovanja ali ponatisov, kot opažamo drugje, so najboljša propaganda za revijo. Toliko v pojasnilo z ozirom na napačni vtis g. Krištofa.

Svobodna izmenjava misli ali medsebojno obračunavanje?

Trditev g. Krištofa, da bi njegovi zapisi ohranjevali žerjavico medsebojnega obračunavanja, zaradi katere je že toliko opečenih invalidov, je zgrešena! Izmenjava nasprotujočih si mnenj je v svobodnem demokratičnem svetu nekaj samoobsebi umevnega, naravnega, nujnega. Prepričan sem, da je od Krištofove osebne tragedije (ali veseloigre) ostalo več opečenih invalidov, kot pa od dozdevne žerjavice sporov. Vsi ti, posebno težko opečeni invalidi že nekaj let zaman pričakujejo od g. Krištofa plemenitosti, viteških dejanj in samo dejanj! Morda bi bilo bolje, da bi g. Krištof ne gojil toliko turizma s skoraj tedenskimi potovanji v deželo dolarja kot kak Petrolejski šejk, pač pa se posvečal predvsem svojim obubožanim opečenim invalidom, ki so ostali pravi siromaki.

Častno izvrševanje dolžnosti?

Prizadevanje v iskanju resnice o postopku vračanja domobrancev je od g. Krištofa enostavno ožigosano za „nizkotno kamuflažo“ in „fanatizem“. Zanimiva je tudi njegova ognjevita obramba ene same odgovorne osebe, a do enajst tisoč pobitih domobrancev značilna brezbriznost. Krištofovi zapisi, ki Krennerja razbremenjujejo, bi morali že davno na dan, ker tudi do njega je treba zavzeti pravično stališče. Zdi se pa, da niti g. Krištof ni uverjen v zadostno prepričljivost teh razbremenilnih zapisov. Zato sklicevanje na „fanatizem, ki ne bo ničesar spremenil“.

Izjave g. Staneta Pleška v Ameriški domovini stoodstotno držijo. G. S. Pleško je znan po svoji odkriti premočrtni besedi, pisec prve knjige o trpljenju in končni usodi vrnjenih domobrancev „Mimo smrti v svobodo“, zares ni čutil nikake potrebe skrivati se za Tolstojem. Če ga je pa Tolstoj prosil za podatke, mu je razumljivo ustregel z razpoložljivimi viri, ki so mu bili na razpolago. Zdomskim Slovencem so itak dobro znani, razen odmaknjenemu g. Krištofu. Mar naj zamudimo še to edinstveno priliko, ko za nas piše zgodovino človek druge narodnosti, in ki je pri iskanju uradnih in neuradnih virov energično in spretno znal pritisniti na prave vzmeti?

O vlogi generala Krennerja je bilo dovolj napisano in ne mislim ponavljati. Če bi se g. Krištof bolj zanimal za slovenski tisk in ne samo takrat, kadar mu kaj kak prijatelj slučajno pod nos pomoli, bi bil bolj na tekočem, kot je. Kadar se presoja vodilne osebnosti, bodisi vojaške ali politične, se izreka le sodba o njihovem uspešnem ali neuspešnem javnem delovanju, ne pa kot osebah, zasebnikih. Zgodovina bi se sicer morala

ustaviti, saj so vse nastopajoče osebnosti na različnih pozornicah že zdavnaj pod zemljo in se ne morejo več braniti. Tito, Kardelj, Stalin, Hitler bi po Krištofovi miselnosti morali ostati še po smrti „nedotakljivi“, vsi zgodovinarski ali nezgodovinarski pisci pa bi morali biti proglašeni za „priložnostne holcarje“. **Popolnoma jasno je, da mora biti dolžno spoštovanje do preminulega politika ali vojaka kot človeka — neokrnjeno!**

Že 1. 1964 je bil v „Taboru“ v treh zaporednih številkah objavljen članek pod naslovom „Vetrinjski dogodki v drugi luči“ in v katerem sem opisal tudi Krennerjevo vlogo. Krenner je bil tedaj še živ in zdrav, pri polni zavesti. Nikakega odmeva ni bilo od njega — v resnici bi tudi ničesar ne mogel opravičiti. Da je Krenner govoril z nekaterimi ubežniki, bil vedno obveščen o vseh ostalih pobeglih vojakov iz transportov, bil še osebno navzoč pri zadnjem prevozu že v napol civilni obleki, se umaknil nato iz taborišča, ni storil ničesar, da bi rešil enega samega vojaka kot odgovorni poveljnik narodne vojske, so neizpodbitna dejstva, daleč, zelo daleč od „fanatizma“ in še dalje od „natolcevanja o mrtvem človeku“, kot hoče zaobrtni g. Krištof.

O prevozih vojakov — niti ene besede!

G. Krištof zatrjuje, da zaradi vetrinjskih dogodkov lahko mirno spi. To verjamem! Pravočasno je zavohal angleško namero in s svojim posredovanjem rešil prenekaj rojakov. Hvalevredno! Vsak pošten Slovenec bi na njegovem mestu storil isto. Ampak zasledovanje angleške namere je bilo omejeno samo na civilne begunce, torej ob zaključku Kalvarije enajst tisoč vrnjenih domobrancev. **O prevažanju slovenske narodne vojske pa g. Krištof ne najde ene same besede, kot da ne bi obstojala. A nas zanima prav ta vojska — vrnjeni domobranci!** Če je g. Krištof videl v predalu miznice ukaz o vračanju civilnih beguncev, bi prav tako utegnil videti še preje povelje o vračanju vojakov. Če je bil postopek izročanja domobrancev do potankosti izdelan in do zadnjega strogo tajen, je bil pravtako glede civilistov. Vse kaže, da so med vsakodnevnim prevažanjem domobrancev zapustili g. Krištofa vsi glavni čuti ter se je osvestil šele, ko že ni bilo nobenega domobranca več. Za g. Krištofa bi bilo bolj možato, da bi namesto zatrjevanja o mirnem spanju, odkrito priznal: „Prav na koncu, ko je bil že ves cvet naroda izročen komunističnim rabljem, sem šele odkril angleško namero — o izročanju civilnih beguncev.“

Odkritje autosugestije

Krištof Kolumb je z odkritjem Amerike prepričal svet s konkretnimi dokazi. Krištof France pa ima na polju abstraktnih pojmov z odkritjem autosugestije manj sreče: manjka otipljivih tehtnih dokazov. Naj ponovim še enkrat, kar sem ne dolgo od tega napisal:

„Fantastična predstava o pomoči zapadnih zaveznikov, o kralju Petru, o kraljevski vladi, Mihajloviću, četnikih in našemu narodnemu pred-

stavništvu v tujini, vsa ta umetno gojena domišljija se je zlohotno vlekla kot težka, gosta megla — prav do Kalvarije slovenske narodne vojske.“ Ne avtosugestija — ampak umetno gojena domišljija, vodena od zgoraj je povečala — sicer neizbežno narodno nesrečo.

Res je, da posamezni stavki odtrgani od celotnega odstavka, dostikrat spremenijo pravi pomen. Toda ne vedno! Moja omemba Krištofove izjave v Vestniku iz l. 1952 o izredni avtosugestiji, katere žrtve so bili vsi od prvega do zadnjega, ni niti za las spremenila bistvo stavka. Ker nisem pristaneš dolgovernosti, še manj enoličnega ponavljanja, sem izrazil vse v enem stavku. Nikdar mi tudi na misel ni prišlo, da bi postavljaj za vse obvezno trditev, kot trdi g. Krištof. Saj je vendar vsakemu prosto dano sprejeti ali zavrniti mnenje pisca. Če sem navedel, da so bile žrtve te izredne avtosugestije samo „prvi“, ki niso ničesar vedeli, pa govorili še nadalje, sem brezdvomno imel v mislih vodilne politične in vojaške osebnosti. G. Krištof pa bi najraje potisnil med „prve“ kar vse domobrance, potem generala Rupnika, ki je bil daleč od Vetrinja, za mo-žo osebo pa še vedno upa, „da se bom po brskanju najbolj prikritih kotičkov svojega spomina“ tudi proglasil za žrtev avtosugestije in se tako spontano uvrstil med „prve“.

Domobranci prostovoljci — toda disciplinirana vojska!

Ustroj vsake vojske, tudi domobranske, je zgrajen na podlagi vojaške discipline. Ne more biti drugače, četudi se vojaki prostovoljci. Če je bil vstop v domobranske vrste prostovoljen, se je moral vsakdo kot prostovoljec prav tako podvreči vojaški disciplini. Zaradi umljive pokornosti in podrejenosti, vojaki niso backi, kot opredeljuje g. Krištof, ampak zanesljivi, disciplinirani vojaki, kar je pogoj za vsako količakaj dobro organizirano vojsko.

„Domobranci so vedeli kaj delajo,“ pravi nadalje g. Krištof. Resnica! Samo tega niso mogli vedeti, kaj bodo drugi z njim počeli, ker se jih ni niti pri zadnjem prevozu zadostno obvestilo, s pobeglimi pričami pa tudi niso mogli priti v stik.

Kako je bilo zadnji dan vračanja domobrancev, sem kot očevidec že večkrat opisal. Ker pa meni g. Krištof, da sem žrtev „oporečniške ihte“, prepuščam bolj „razsodnim“ očevidcem presojo vedenja domobrancev na zadnji dan prevoza. Pripominjam pa, da je več prič že zdavnaj v različnih spisih opisalo ta zadnji dan, samo g. Krištof dosledno ni bral ničesar.

„Brezizledna“ opozorila

Izgleda, da bi g. Krištof najraje videl, da bi se še preživeli domobranci — „oporečniki“, „ki so se že iz Vetrinja rešili in so jih danes polna usta“, pridružili pobitim domobrancem. Istočasno pa zagotavlja,

da ne čuti nikakega nerazpoloženja do T. Š. „žrtve oporečniške ihte“. Oh, plemenitost, kaj pa je to? Kje si?

Če se g. F. Krištof misli še oglasiti ali ne, ni važno. Privadili smo se že njegovi odmaknjenosti. Da je izguba časa za taka brezizgledna opozorila, je samo vzvišeno mnenje g. Krištofa. Smatram, da so bile pisane vrstice izraz demokratičnega izkresavanja misli, čeprav z nekaterimi pobliski in gromi. O kakšnem prepiru ne more biti govora, kajti po že znanem pregovoru morata biti za to dve osebi. Ker pa na obeh straneh prevladuje miroljubnost in demokratičnost, ki dopušča svobodo izražanja misel, je izključen vsak spor.

G. Krištofa navdaja, bojazen, da bi moral po 41 letih lomiti sulice za pojme, ki jih narekuje zdrava pamet. Se strinjam! Toda za katere pojme in katera „zdrava pamet“ naj bi jih narekovala? Za pojme, ki nam jih je razstavil g. Krištof „pour la galerie“ in ki jih ne narekuje najbolj razsodna pamet? Tedaj je lomljenje sulice prav gotovo brezizgledno in — nesmisel!

1 9 4 5

Pred mano njih so bataljoni vstali,
opljuvani, krvavi in razbiti.

A v zarjo jutranjo so se smehljali,
živi vsi — kot da nikoli ubiti!

V vetru so se njih lasje igrali...

Pogledi so ponosno jim žareli,
pogledi, dvaindvajset let umrli,
kot da so znova zaživeali,
še vedno z ognjem v svet so zrl.
Ste res popadali pod streli? —

Popadali globoko so v prepade,
ko golih rok so pred morilci stali.
Njih kri je oblila smreke mlade...
Ne, brat, niso se bali
stopiti na poslednje barikade!

Ko bo pa tisti dan prišel,
takrat, mrtvi bataljoni, vstanite!
Izruvali bomo ta rdeč plevel!
Takrat, mrtvi bataljoni, se zbudite!
Kdor veter je sejal — vihar bo žel.

SLOVENSKI NARODNI ODBOR

Buenos Aires, 5. marca 1987

Cenjenemu uredništvu Tabora!

Pošiljamo Vam velikonočno spomenico Slovenskega narodnega odbora s prošnjo za objavo v Taboru.

Lepo pozdravlja

vdani

Rudolf Smersu, predsednik

Sloenci, dvignite glave!

Slovenski narodni odbor z veseljem zaznamuje pozitivne drže, ki se vedno pogosteje javljajo tako med ljudstvom v domovini, kot v izseljenstvu in zamejstvu v zvezi z obrambo slovenskih narodnih vrednot. Tudi z vso simpatijo spremlja odpor proti vdiranju slovenstvu tujih elementov iz drugih republik, kakor tudi pogumen nastop mnogih, zlasti mladih izobražencev, v obrambo slovenske narodne zavesti in narodnih posebnosti ter za realnejše gledanje na polpreteklo zgodovino v naši domovini.

Prav tako nas navdajajo z veseljem vedno pogostejši pojavi prebujanja slovenske narodne zavesti med rojaki v zamejstvu — na Koroškem in Primorskem —, kakor tudi njihova vedno močnejša teženja po resnično demokratičnem skupnem slovenskem kulturnem prostoru, ki naj v polni svobodi obsega ves slovenski narod.

Tudi v izseljenstvu ugotavljamo, da po več kot 40 letih slovenska politična emigracija živi in si žilavo prizadeva izpolnjevati svoje poslanstvo ter ostati zelena veja na slovenskem narodnem telesu. Eden izmed pozitivnih znakov tega prizadevanja je vedno večje uveljavljanje naših rojakov v velikem svetu, ki pri tem ne pozablja na svoj slovenski izvor in vsak na svojem mestu krepko pomagajo slovenski stvari. Številne publikacije, osebni stiki in množični podvigi, kot npr. „Zveza slovenske akcije“, spočeta po avstralskih Slovincih, so dokaz, da narod naš umreči noče. Narod, ki hrani v sebi toliko življenjske sile, sme upati na boljšo bodočnost.

Kritično obdobje naše zgodovine zahteva od vseh svobodoljubnih rojakov, da povežejo svoje sile v spoštovanju medsebojne različnosti. Ne smemo dopustiti, da bi dogmatizem komunistične partije, ki je pred več kot 45 leti razdelil naš narod v bratomorni revoluciji, ponovno onemogočil sodelovanje vseh slovenskih demokratičnih živih sil. Preteklost nas uči, da je boleštna ambicioznost totalitarizma take ali drugačne vrste, slovenstvu nevarna, zato moramo iskati rešitve v velikodušnem pluralizmu, ki bo znal spoštovati zgodovinsko resnico, družbeno pravičnost in človekovo svobodo.

Naš narod ne uživa demokratičnih svoboščin v matičnih domovini, v

zamejstvu pa so naši rojaki večkrat žrtve narodnostne nestrpnosti. Slovenski narodni odbor se sicer dobro zaveda, da je prva in glavna moč v nas samih, kar pa ne izključuje, da iščemo pri doseganju svojih narodnih ciljev tudi pomoč mednarodnih organizacij in svetovnega javnega mnenja.

Zato moramo po zgledu drugih narodnostnih skupin tudi mi opozarjati svetovno javnost na naše slovenske človeške pravice, ki so zaščitene v ustanovni listini Zveze narodov in s Helsinškimi dogovori. Oboje so podpisale vse države, med katere je razdeljen slovenski narod in jih v večji ali manjši meri nenehno kršijo. Bodi naša velika skrb opozarjati svetovno javnost na kršitev naših pravic ter buditi vest njih krilcem. Prepričani smo, da je v svobodnem svetu mnogo zavednih rojakov, ki bodo našli možnost in način, kako to delo uspešno spraviti v tek in ga nadaljevati. Pričakujemo pobud in konkretnih predlogov, ki jih bomo z veseljem upoštevali.

Ob novem velikonočnem prazniku vere in upanja ponovno kličemo vsem Slovencem: Dvignite glave, ker približuje se tudi naše rešenje!

Za Slovenski narodni odbor:

Dr. Ludvik Puš
Tajnik

Rudolf Smersu
Predsednik

Dr. Peter Urbanc
Tajnik

Nace Frančič

BRCA MRTVEMU ŠKOFU

Ko smo se leta 1964 (po razcepu borževske javnosti v svetu, smo v uvodniku prve številke TABORA zapisali sledeče: „Strani TABORA hočejo biti vsem odprta knjiga, v katero bo lahko vsakdo pisal vse, kar mu leži na duši samo, da ga pri tem vodijo pošteni nameni v službi resnice in našega zgodovinskega poslanstva.“ Tej obljubi smo ostali zvesti skozi četrto stoletja naše prisotnosti v zdornem tisku; zavedamo se, da je naš Tabor postal tedaj prva slovenska svobodno tribuna, ki služi svojemu namenu med Slovenci v svobodnem in tudi nesvobodnem svetu (doma).

V Vestniku št. 3, julij, avgust in september 1986 je g. Rudolf Smersu napisal kratko posvetilo generalu Leonu Rupniku in dr. Lovru Hacinu ob 40-letnici njune smrti. V podnaslovu, ki se glasi: „O imenovanju generala Leona Rupnika za šefa Ljubljanske pokrajine“, kar je seveda bil njegov poglavitni namen, pa opisuje, kako je prišlo do onega imenovanja in njegov potek; seveda mimo tedanjega slovenskega političnega vodstva, ker se je tisto imenovanje uresničilo šele na predlog ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana dr. Rainerju (dr. Rainer je bil nacistični gaulleiter za Koroško, op. pisca).

Zgodovinar dr. Jože Felicijan in poslanec Jože Špindler povesta, da se je tisto imenovanje izvršilo na prošnjo takratnega političnega vodstva, ki je poslalo svojo delegacijo k generalu Rupniku, kar pa g. Smersu zavrača, opirajoč se na vire režimskega pisca Toneta Ferenca, avtorja razprave „Nemški okupator v Ljubljani“, Ljubljana v ilegali IV., str. 211, ki trdi, da je bil general Rupnik imenovan na mesto šefa Ljubljanske pokrajine na predlog ljubljanske škofa dr. Gregorija Rožmana Rainerju.

Smatram, da ni možato in pošteno, da po tolikih letih škofove smrti sam predsednik Slovenskega N. O. s pomočjo režimskega pisca naprti rajnemu škofu, ki se ne more braniti, pečat kolaborantstva, čeprav isti Smersu tega ni napisal že davno popreje v Zborniku Svobodne Slovenije? Zakaj je to storil sedaj v „Vestniku slovenskih domobrancev in drugih rodoljubov“, kakor je sedaj njegovo ime? Tako podobno je v istem glasilu pred 24 leti dr. Bajlec napadal generala Rupnika in slovenske domobrance, kar je kmalu potem povzročilo hudo krizo v borbenski organizaciji; to je, skelečo rano, ki bo še dolgo nezaceljena skelela tiste, ki so jo odprli. Bo urednik „Svobodne Slovenije“ tudi tokrat zapisal, da se je predsednik Slovenskega N. O. obregnil v škofa, kakor je to storil lansko leto, češ, da se je Tabor obregnil v škofa šuštarja in Leniča?

Toda povrnimo se k temi kolaboracija. Če je temu tako, da sta škof Rožman in general Rupnik nosila na svojih hrbtih ves tovor kolaboracije, je nujno vprašanje, kaj so tedaj počenjali slovenski politiki v „ilegali“? V kakšni ilegali? Kakšna je bila njihova vloga tedaj in danes po 40 letih zdomstva?

Višek cinizma, da se milo izrazim, pa je g. Smersu dosegel v odstavku, katerega dobesedno citiram: „Slovensko politično vodstvo je po vseh svojih močeh pomagalo slovenskemu domobranstvu in ga v tujini tudi branilo.“ — Da mu je po vseh svojih močeh pomagalo in ga v tujini tudi branilo.“ Kje mu je pomagalo in ga branilo? Morda v Vetrinju, kjer niti en sam član N. O. ni imel toliko poguma in čuta odgovornosti, da bi šel osebno pred domobranci pogledat kraj, kamor so Angleži trdili, da vozijo razoroženo domobrantsko vojsko; tudi ni spremljal noben član N. O. naših s prvim transportom vrnjenih fantov, kar je bil dolžan storiti, četudi je slepo veroval v svoje angleške zaveznike. V takih okoliščinah slepa vera ni dovoljena v nič in v nikogar, najmanj, pa v Angleže, ko so skozi dolga stoletja ropali narode in z njimi kot z blagom trgovali. Še bolj nemogoče pa je trditi, da je tisto politično vodstvo branilo slovenske domobrance v tujini. Branilo pred kom? Saj domobrancev — raznih slovenskega političnega vodstva — ni nihče drug napadel in preganjal v tujini, kjer je taboriščno vodstvo v Serviglianu sprejelo ustanovitelja slovenskih domobrancev kot navadnega hudodelca, da si je mož raje izbral pot v domovino, kjer sta ga čakala proces in usmrtitev kot pa, da bi prenašal žalitve, katerih je bil domobranec Rupnik tam in tedaj in še desetletja pozneje — do danes — deležen.

Se je slovensko politično vodstvo zavzelo in potrudilo, da bi svetu in

lik in nesoglasij med nami? Mar nam ni zadosti enih Grčaric, enega domovini prikazalo domobrance kot resnične rodoljube in borce za slovensko svobodo? Ne! Tega ni storilo nikoli, čeprav bi to moralo storiti! Skozi dolga desetletja je to slovensko politično vodstvo prirejalo junijske proslave „žrtvam komunistične revolucije“, a je pri teh skrbno pazilo, da ne bi bilo nikjer poudarjeno slovensko domobranstvo in njegov ustanovitelj, kakor bi moralo biti!

Nekateri od „večine“ so nas ironično preimenovali „taboriti“, „peščica“, ki se obnaša drugače kot „večina“ in noče priznati najvišjega zdomskega političnega organa. Če je temu tako, je to zato, ker smo nad njim že davno obupali zaradi njihovega (ne)dela.

Ne vem, o kateri večini govori „šaljivec“ izpod Andov! Če ima v mislih strankarsko opredeljene zdomce, tile res predstavljajo večino; če govori o slovenskih domobrancih, ki so bili nadstrankarski, to je, vse-slovenski in še Rupnikovci povrh, je v zmoti. Govoriti o slovenskem domobranstvu brez Rupnika, je tako nesmiselno kot govoriti o katoliški Cerkvi brez Petrovih naslednikov (papežev).

Priznati bo treba, da se je ta „peščica“ izkazala precej delavna od trenutka, ko se je osvobodila vseh onih, ki so skušali po vseh svojih močeh „pomagati“ slovenskemu domobranstvu in ga v tujini tudi „braniti“ — skrbeti za njegovo dobro ime. Samo tako je ta „peščica“ mogla pričeti z resnim delom in uresničiti Rožmanov dom (zavetišče), namenjeno pomoči potrebnim domobrancem in drugim rojakom. Samo tako je bilo mogoče napisati in izdati debele knjige: Matico mrtvih, Deželo moje radosti in moje bolečine, Belo knjigo in še dolgo vrsto ostalih del, ki so vzbudila kosmato vest Ediju Kocbeku in njegovi družini, da so po dolgih letih uradnega molka končno le spregovorili o genocidu slovenskih domobrancev in drugih žrtev komunistične podivjanosti. Samo tako smo mogli navezati stike z grofom Tolstojem preko našega delavnega in dolgoletnega zveznega predsednika Tabora, sedaj že več kot eno leto pokojnega inž. Franceta Gruma, znanstvenika in avtorja knjig iz področja spektrografije, o katerem je zaradi svoje majhnosti „večina“ pridno molčala, ker ni bil „naš“; zato so ga po stari „slovenski navadi“ zatajili. Danes pa se „večina“ preko svojega časopisja razpisuje o grofu Tolstoju, kot da bi bil njen sorodnik, ali pa vsaj stari znanec, četudi zanj komaj dobra tri leta nazaj ni vedela, da je na svetu... —

Kako vse drugače bi potekalo naše življenje v zdomstvu, ako bi se zavedali, da so potrebna enaka merila za vsačogar in za vse izmed nas. Kako lepo bi bilo, če bi Slovenec spoznal svojega brata v drugem Slovincu, četudi je miselno — nazorsko različen od njega! Zakaj toliko raz-

Ne zamudite priložnosti, kjer lahko v velikem svetu prikažete našo borbo prvoborcev proti komunizmu! To pričakujejo od vas naši mrtvi domobranci, ki so dali največ za Boga — Narod — Domovino!

Turjaka, enega Vetrinja in izguba ene same in edine drage domovine? Zakaj vodilni nočejo razumeti, da sta narod in Slovenija mnogo več kot pa politične stranke, ki so dobrodošle, kadar služijo narodu in domovini, pa vir pogube, kadar se med seboj sebično bojujejo za oblast, kakor se je to dogajalo doma pred in med vojno in se — žal — nadaljuje še danes v tujini; — komu v korist?!

Nujno je, da Slovenci že enkrat izstopimo iz začaranega kroga (o tem je vredno prebrati razpravo, ki jo je v Vestniku št. 3 — 1986 napisal B. Koemur pod naslovom „Slovenska petindvajseta ura“), v katerem se spretno sučejo gromovniki, dogmatiki in demagogi, ki nam onemogočajo živeti v miru in graditi Slovenijo v svetu in v tej započeti-vzgojiti novega Slovenca, ki bo značajan, pošten in dober, če bomo vanj položili lepe zglede, mu dali v roke velike tekste, iz katerih bo poleg že podedovane bogate kulturne dediščine svojih prednikov črpal snov za svojo duhovno rast. Vse to pa bo mogel novi Slovenec doseči s pomočjo treh najvišjih vrednot, ki so se glasile nekoč in danes: **Bog — Narod — Domovina!** — in bo lahko rekel s Prešernom, da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak! — —

NAŠI MOŽJE

Svojo življenjsko obletnico bodo obhajali:

Knap Janez 6. aprila 1987 60 let.

Križ Milan 13. aprila 1987 tudi 60 let.

Dr. Franc Zupanc pa bo 27. aprila 1987 izpolnil 70 let.

Imenovanim naše čestitke!

PREJELI SMO

SKUP, Glasilo Grupe Intelektualaca, Melbourne, P. O. Box 309, Altona, Viv. 3018, Australia. — No. 43, Vol. X-4, okt.-dec. 1986. — Kakor vsak zvezek, tudi pričujoči prinaša na 45 straneh razmnoženine republikacije 28 člankov iz najrazličnejših publikacij širom zemeljske oble — ne glede na njih politično opredelitev in je zato nadvse pomemben vir sodobne informacije. V tem zvezku sta tudi dve reprodukciji iz Tabora: Florijana Slaka „Vetrinjska tragedija in njena stvarnost“ (št. 9-10, 1986) in Franceta Kozine „The Witness“ (št. 11-12, 1986), kakor tudi reprodukcija prve strani platnic Tabora št. 11-12, 1986 s sliko pok. akad. kiparja Franceta Goršeta pri oblikovanju kipa gen. Leona Rupnika. — Vsem, ki hočejo biti o naši problematiki zares informirani iz vseh zornih kotov, publikacijo močno priporočamo.

IN MI NAJ POPUSTIMO...?

Ljubljanska MLADIKA, štev. 2, 16. januarja 1987, je prinesla sledeči dve zabeležki:

Neodvisnost sodstva

V Jugoslaviji je vse mogoče. Ugotovitev ni nova, najnovejši primer pa prihaja iz Beograda; namreč, knjiga „Zavezniki in jugoslovanska vojna drama“ dr. Veselina Djuretića, oziroma njena tretja izdaja, je prepovedana.

Prepoved za naše razmere ne bi bila nič nenavadnega. Toda tokrat gre za knjigo, ki je doživela že dve izdaji in ki poprej ni bila prepovedana. Prepovedana pa je bila šele po politični diskvalifikaciji njene vsebine. Nekdo je nekoč omenil neodvisnost našega sodstva...

D. T.

P. S.: V Djuretićevem primeru so politiki iz znanosti naredili politični spektakel. Če ne bi bilo hrupa zaradi sporne knjige, je vprašanje, če bi sploh doživela tretjo izdajo. Seveda, pa je težko prešteti stotine fotokopij, ki krožijo po Jugoslaviji.

Streljanih ni škoda

Odlomek iz knjige Bora Krivokapića Dahauski procesi; del pisma, ki ga je slovenski pisec in bivši oficir JLA, Jože Vidic poslal 14. aprila 1986 Cirilu Ribičiču:

Januarja tega leta sem bil poklican k predsedniku ljubljanske borčevske organizacije tovarišu Janezu Učakarju. Tedaj sem zbiral podatke o partizanskih bolnišnicah v Kambreškem in Učakar je bil poveljnik enote v teh krajih. Pogovor nas je pripeljal do dahauccev, pa mi je rekel: „Niti enega od streljanih ni škoda, jaz bi jih pobil še nekaj od tistih, ki so še živi...“

Z Učakarjem sva se tedaj prvič videla, pa on ni vedel, da sem drugačnega mišljenja. Torej, treba je računati na to, da Učakar ni samo predsednik borčevske organizacije v Ljubljani, temveč, da je tudi predsednik skupnosti VOS-a za Severno primorje. To stališče gotovo posreduje tudi drugim. In kakor veste je to stališče v ostrem nasprotju s stališči CK ZK Slovenije in predsedstva SZDL Slovenije.

In mi naj popustimo? — Nasprotno! — Svobodni termiti, na delo; dokler se komunistični nestvor ne požre sam!

30. redni občni zbor Tabor ZDSPB

na Triglav parku v Milwaukee, 30. avgusta 1986 posvečen 40-letnici smrti
Gen. LEONA RUPNIKA

Dnevni red zborovanja

- Otvoritev in posvetitev občnega zbora.
- Pozdravi in molitev.
- Enominutni molk v spomin na umrle člane v tem letu.
- Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
- Poročilo tajnika glavnega odbora.
- Poročilo zgodovinskega referenta.
- Poročilo blagajnika.
- Organizacijsko poročilo.
- Poročilo konzorcija.
- Poročilo predsednika.
- Poročilo nadzornega odbora.
- Slučajnosti.

Zapisnik rednega letnega 30. občnega zbora

Občni zbor se je pričel ob 6.30 uri zvečer. Predsednik krajevnega društva Tabor v Milwaukee, g. F. Mejač, je pozdravil vse navzoče, predstavil odbornike glavnega odbora in vse navzoče žene, zahvalil se je društvu TRIGLAV, ki je dalo na razpolago prostore za ta občni zbor in obenem poudaril, da je dvorana v kateri se vrši ta občni zbor, posvečena našemu generalu Leonu Rupniku in škofu Rožmanu. Verjetno je ta dvorana edina v emigraciji, ki je posvečena tema dvema mučencema.

Nato je predsednik društva TRIGLAV, g. Jože Kunovar, želel vsem navzočim obilo uspeha in poudaril, da je TRIGLAV PARK vedno na razpolago naši organizaciji Tabor; zato so tudi posvetili dvorano generalu L. Rupniku in pokojnemu škofu G. Rožmanu. Izrazil je tudi prijateljsko željo, da bi ne čakali devet let, da se zopet srečamo v Milwaukee.

G. F. Mejač se je zahvalil g. J. Kunovarju in dal besedo predsedniku Tabora g. L. Kolmanu, ki je s kratko molitvijo posvetil ta občni zbor spominu treh zaslužnih mož: generalu L. Rupniku, g. F. Grumu in pisatelju M. Javorniku. Zahvalil se je g. F. Mejaču in g. J. Kunovarju za gostoljubje in pozdravne misli in dal besedo g. I. Palčiču, ki je prebral dnevni red občnega zbora. Dnevni red in vsa poročila odbornikov in krajevnih društev so priložena temu zapisniku.

G. I. Palčič je uvodoma predlagal, da ne bi bral vsega zapisnika lanskega občnega zbora, ampak podal le glavne točke tega poročila. Navzoči so predlog odobrili. Podane so bile le glavne misli in imena odbornikov, ki so bili lansko leto izvoljeni v glavni odbor. Na dodatna pojasnila je bil na predlog g. M. Dolinarja zapisnik sprejet.

Sledilo je poročilo tajnika glavnega odbora g. F. Slaka. Poudaril je, da je bil pok. inženir g. F. Grum tisti, ki je pred tridesetimi leti začel našo organizacijo. Nato je opisal delovanje naših krajevnih društev in podčrtal važen pomen našega glasila Tabor. G. I. Palčič se mu je za skrbno podano poročilo zahvalil. V tej zvezi se je oglasil g. F. Mejač in omenil, da ne smemo pozabiti na delo g. Poldeta Omahna v Clevelandu, ki vsako leto toliko žrtvuje, da se naš Orlov vrh od leta do leta vedno bolj širi in lepša. Na predlog g. F. Mejača je bilo tajnikovo poročilo sprejeto.

Poročilo zgodovinskega referenta je prebral g. I. Palčič in v tej zvezi dodal, da mu je g. A. Matičič sporočil, da mu je g. S. Pleško poslal kar pet dopisov za objavo v Taboru.

Blagajniško poročilo socialne in glavne blagajne Tabor ZDSPB in konzorcija revije Tabor je pokazalo, da smo finančno dokaj dobro podprti. Oba poročila, katera je prebral I. Palčič, sta bila na predlog g. M. Dolinarja navdušeno sprejeta.

Situacijsko poročilo naše organizacije Tabor je pokazalo, da smo lahko ponosni, kar smo prav v letošnjem letu z nastopi naše mladine v Argentini, z lepo uspelo junijsko proslavo v Genevi in z izdajo Tolstojeve knjige „The Minister and The Massacres“ v Angliji zadali komunistom v domovini težke udarce. Ves svet je po Tolstojevi zaslugi zvedel o naši tragediji in kdo je odgovoren za te množične zločine. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

Predsednik glavnega odbora Tabor ZDSPB g. L. Kolman se je v svojem govoru spomnil našega F. Gruma in pisatelja M. Javornika, obrazložil dalekosežni pomen Tolstojeve knjige, ki je ob presoji slovenske tragedije ne bo mogel prezreti noben pošten in kritičen slovenski zgodovinar. Dalje je tudi na kratko omenil, da so se v Argentini vršili razgovori med zastopniki Tabora in Vestnika.

Predsednik nadzornega odbora g. M. Dolinar je v svojem poročilu na kratko povedal, da je pregledal blagajniško knjigo glavnega odbora, našel vse v najlepšem redu in predlagal, da se letni obračun blagajne sprejme tak, kot je. G. M. Zajec je podprl ta predlog.

Po teh poročilih je g. I. Palčič prešel na slučajnosti:

Najprej je na kratko obrazložil glasovnico glede dvojnega članstva pri Taboru in Vestniku. Vsi navzoči zborovalci so se strinjali v tem, da član Tabora ne more biti istočasno član Vestnika. Vrnjene glasovnice, ki so bile poslane vsem krajevnim društvom in članom glavnega odbora, so pokazale, da so vsi za to, razen zastopstva v Windsorju. Sprejeto je bilo sledeče: član društva Tabor SPB ne more biti istočasno član društva Vestnik. L. Jamnik pa je tej odločitvi dodal, da so člani Tabora lahko naročeni na obe reviji.

I. Palčič je nato vprašal navzoče, če bi se dalo organizirati v Chicago krajevno organizacijo Tabora. G. L. Kolman je na to vprašanje pojasnjujoče razložil, da je ob času razkola on hotel organizirati in je bil v stikih z nekaterimi ljudmi (g. L. Gregorič...) pa ni dobil pozitivnega

pristanka in zato ni prišlo v Chicagu do krajevnega društva. Temu poja-
snilu je še dodal: Resno moramo misliti na to, da začnemo sprejemati v
naše vrste ljudi, ki so naših misli, pa so bili premladi, da bi se vključili v
domobranske vrste, vendar je sedaj prišel čas, ker se naše vrste zaradi sta-
rosti redčijo, da ne pozabimo na naše mladino, ki je istih misli kot smo
mi, njihovi starši.

G. M. Dolinar je prikazal, da se v bodoče podpirajo samo tisti, za
katere more jamčiti en član društva, da so podpore res potrebni.

G. M. Zajec je predlagal, naj se v našem glasilu Tabor opusti vsako
oglaševanje privatnih podjetij. Predsednik g. L. Kolman je ta predlog
podprl.

G. I. Palčič je prebral zadnjo točko zapisnika lanskega občnega zbo-
ra, kjer je bilo opomnjeno, da predsednik g. L. Kolman proslavlja svojo
80-letnico rojstva. Ker pa se vrši naš občni zbor na isti dan leto kasneje,
mora imeti naš Ludvik Kolman danes svoj 81. rojstni dan. Zborovalci so
mu zapeli in želeli vse najboljše. V tem prazničnem razpoloženju smo pa
tudi zvedeli, da g. M. Dolinar praznuje na ta dan 30-letnico svoje poroke.

Program 30. letnega občnega zbora je bil izčrpan. Predsednik je z
molitvijo zaključil naš 30. letni občni zbor Tabora.

Za zaključek nas je g. F. Mejač, predsednik krajevnega društva Ta-
bor povabil h kapelici, da se z molitvijo spomnimo naših žrtev v Turja-
ku, Grčaricah, Teharjah, Kočevskem Rogu in drugih množičnih moriščih v
Sloveniji.

Tajniško poročilo za 30. letni občni zbor

V poslovnem letu 1985-86 smo imeli 3 osebne seje. Kakor vsi ve-
ste, člani glavnega odbora živimo v velikih razdaljah in ni majhna žrtev
prizadetih, osebno se udeležiti seje.

Poslovanje organizacije je torej pisмено ali telefonično in vse pri-
znanje za tako vestno delo zasluži naš organizacijski tajnik g. Ivan Palčič.

Letos je 30 let od ustanovitve naše organizacije; dočim bo 30 let od
ustanovnega občnega zbora drugo leto. V teh 30 letih smo bojevali boj na
dveh frontah. In ko človek gleda nazaj, se mora nehote čuditi, da smo ta
boj vzdržali in še več, da je naša organizacija preživela viharje, ko smo
doživljali udarce ne samo kot organizacija, temveč tudi kot njeni člani in
največ od tam, od koder bi morala prihajati vsa pomoč, sodelovanje, ko
smo vendar produkt tistih in tistega, ki so že ob rojstvu naše organiza-
cije „zapeli“ kot pesnik Prešeren „Nezakonski materi“: „Kaj pa je tebe
treba bilo...“

Torej pred 30 leti je naš pokojni inž. France Grum ustanovil našo
organizacijo in jo vodil v trdem boju za obstanek. Priznati moramo, da
brez pokojnega Franceta ne bi bilo organizacije. Ne bi bilo knjige „Ve-
trinjska tragedija“, ki je bila začetek čiščenja pojmov o preteklosti. Ne
drugih knjig z „Belo knjigo“ na čelu; in končno je bil tudi on prvi, ki je

dobil stik z grofom Nikolajem Tolstojem, kateri je prikazal našo tragedijo vsemu svetu in s tem dokazal, kako majhni smo Slovenci z vso našo elito in pritlikavim vodstvom slovenske politično-ideološke emigracije.

Razume se, da še tako velik idealizem posameznika ne more ustvarjati ideje, ne organizacije. Treba je, da najde sodelavce, ki so pripravljene na žrtve; pripravljene delati; sprejemati kritiko, udarce, blatenje, naltolcevanje itd., itd. Pred leti sem nekje videl zapisano: „Revolucije ne ustvarjajo mase; ampak posamezniki!“...

Mi ne ustvarjamo revolucije, ampak branimo tiste, ki se braniti ne morejo. Smo posamezniki. Vsi, ki ste danes tukaj, ali vas ni! Vsi, ki še živimo, ali so že mrtvi. Vsi, ki se žrtvujete za našo organizacijo in vse, kar predstavlja. Posamezniki povezani v največjo skupnost v naši politični emigraciji v Taboru ZDSPB.

Vsaka zgradba, tudi naša organizacija mora in ima svoje temelje, svoje stebre. In ti temelji so naše krajevne organizacije. V Argentini, kjer izhaja vsa leta naše glasilo, katerega je še pred ustanovitvijo naše organizacije ustanovil kot „šmartinski Vestnik glasilo domobrancev in drugih protikomunističnih borcev“ pokojni duh. svétnik Karel Škulj, ki je potem postal glasilo naše organizacije do sedanjega „Tabora“. Izdajati glasilo za organizacijo svetovnega obsega, kot je naša, ni lahka zadeva, še toliko manj, če pomislimo, da je vse to brezplačno delo idealistov, ki nemalokrat dobijo edino „priznanje“ v obliki kritike. Nemogoče je za nas spoznati in razumeti delo vseh, ki že več kot 30 let nas povezujejo v eno družino po vseh kontinentih sveta. Brez revije „Tabor“ ne bi dolgo obstajala organizacija in vse, kar je z njo v zvezi. Nujno je treba, da razbremenimo naše idealiste pri reviji s svojim sodelovanjem. Pišite v „Tabor“, to jim je najskromnejše priznanje.

V Clevelandu je idealizem Taborjanov, človeško gledano, občudovanja vreden. Kaj vse po postavili in financirali na Orlovem vrhu, s spominskimi proslavami, kar ni mogoče videti nikjer drugje. Koliko časa, brezplačnega dela, finančnih žrtev je treba pri oskrbovanju Orlovega vrha. Orlov vrh na Slovenski pristavi je poleg publikacij naše organizacije največji spomenik našega boja v slovenski zgodovini. Vsa čast in priznanje društvu Tabor SPB-Cleveland.

V Torontu so razmere drugačne kot drugje in slovenski problemi za nas, ki ne živimo tam, težko razumljivi. Kljub vsem problemom organizacija odlično deluje in zelo smo bili presenečeni ob odlično organiziranem „Večeru z Nikolajem Tolstojem“ (Zvezo z g. Tolstojem je uredil naš organizacijski tajnik Palčič). Kar ni mogoče razumeti, je to, da je politično-ideološka emigracija zgradila (in financira) DVE FARNI CERKVI, farne dvorane, farno letovišče itd., ni pa mogla dobiti v NAJEM za en večer ene cerkvene dvorane za „Tolstojev večer“... Kaj takega je možno samo v naši slovenski politično-ideološki emigraciji.

Kljub vsem zaprekam, s katerimi se mora boriti naša organizacija, je vsakoletni domobranski banket s polno dvorano veselih ljudi zelo raz-

veseljivo dejstvo, kjer je veselo svidenje starih znancev in veliko priznanje organizaciji in njenim članom, ki ogromno žrtvujejo in jim gre vse priznanje in zahvala.

In tukaj v Milwaukee ste kot nekaka slovenska oaza, ki gotovo imate svoje probleme in jih uravnavate v demokratičnem smislu. Škoda je le to, da ste tako daleč in so osebni stiki toliko težji. To pa vas ne sme motiti, ker imate največji privilegij našega požrtvovalnega predsednika g. dr. Ludvika Kolmana.

Kdorkoli bo že pisal zgodovino slovenske politično-ideološke emigracije, ne bo mogel mimo Tabora ZDSPB in ponosni smo, da smo njegovi člani.

Pozdrav vam vsem!

Bog — Narod — Domovina!

Florijan Slak, tajnik

Okrožnica št. 5 — januar 1987

Društvom in članstvu Tabora ZDSPB!

So momenti v življenju, ko je težko najti besede, ki bi pravično pokazale in razodele občutek, ki ga imamo, kadar izvemo za novico, ki nas res globoko zadene.

Taka novica me je pred kratkim zadela, ko sta svetovni tisk in televizija objavila, da je v Angliji zatisnil svoje oči „veliki državnik in bivši ministrski predsednik Harold Macmillan“.

Vsa ta poročila so bila pozitivna in ga hvalila koliko dobrega je on storil za časa svojega življenja za Anglijo in ves zapadni svet. Nikogar pa ni bilo, ki bi vprašal Macmillanovo vlogo ob koncu druge svetovne vojne, ko so se vršili mednarodni zločini tako velikega pomena, da je še danes težko verjeti, da se je kaj takega sploh moglo dogoditi.

Ko je lansko leto izšla knjiga „The minister and the massacres“, v kateri je pisatelj grof Nikolaj Tolstoj dokazal, kdo je odgovoren za vračanje toliko tisočev Slovanov Stalinu in njegovemu hlapcu Titu, je bila reakcija zapadnega tiska zelo različna, zlasti v Angliji.

Še predno je Tolstojeva knjiga izšla, je bil avtor Nikolaj Tolstoj povabljen, da nastopi štirikrat na radiu in televiziji BBC, toda zadnji moment so bili vsi ti nastopi ukinjeni — razen enega kratkega dvominutnega radijskega programa.

Vprašanje je nastalo, zakaj se naenkrat ne sme na BBC radiu in televiziji govoriti o tej knjigi in vsebini te knjige.

Odgovor je jasen in kratek, zločini, ki so se godili maja meseca leta 1945 in za katere je odgovoren Harold Macmillan, so tako veliki, da jih danes Anglija ne sme spustiti v javnost. Vračanje Kozakov Stalinu je bilo proti Jaltskemu dogovoru, toda odgovorni britanski oficirji so to ignorirali, ker so se držali Macmillanovih navodil.

Tudi nobeden od jugoslovanskih beguncev ni prišel pod Jaltski do-

govor, toda tisoči so bili predani Titu. Odgovoren zato je Harold Macmillan.

Zato je danes tako težko opisati, kaj občutimo v sebi, ko smo izvedeli, da je Macmillan odšel po svoje plačilo. Ljudje, ki ne vedo, kaj se je godilo leta 1945, ga bodo slavili; kaj pa tisoči sirot in vdov onih, ki se bili vrnjeni; kakšno mnenje imajo oni o bivšem britanskem ministrskem predsedniku Haroldu Macmillanu?

Ni še dolgo, ko sem bral v neki angleški reviji sledeče: „We owe the dead an investigation and the living the truth.“

Res je: dolžni smo našim mrtvim preiskavo in živčim resnico.

TO MORA BITI NAŠE VODILO ZA LETOŠNJE LETO.

Za glavni odbor Tabora ZDSPB

Ivan Palčič

Okrožnica št. 6 — februar 1986

Glavnemu odboru, vsem društvom in članom Tabora!

V tej okrožnici je govor o neprijetnem dogajanju izven našega kroga, ki pa zadeva naše versko prepričanje in stališče.

Vam vsem je znano, da se veliko piše in govori o stališču gotovih škofov in teologov, ki nasprotujejo odločbam „Supremum Magisterium“, to je „Vrhovni učni oblasti“ v Rimu.

Je čisto razumljivo, da smo preprosti verniki v Ameriki razburjeni in zmedeni zaradi tega razpora med verskimi voditelji Amerike in Rima.

Vsak škof je moral pri svoji posvetitvi obljubiti zvestobo in pokorščino vrhovni učni oblasti; ravno tako teologi, ko so prejeli dekret za poučevanje v teoloških institucijah.

Tako mi preprosti verniki rotimo škofe in teologe, da nas ne vmešavajo v svoja nesoglasja z Vatikanom. Ne rabite našega razočaranja v tekočem sporu kot dokaz, da mi soglašamo z vami! To bi bila velika pomota!

V tem razporu vidimo katoličani vznemirljiv pojav. Če se škofje ne strinjajo z Vatikanom — bo mogoče več in več škofov sklenilo, kaj se v njihovi škofiji mora verovati.

Mislím, da nihče želi povratka v srednji vek, kjer so aristokrati dolačali o veri svojih podanikov.

Težko je pričakovati, da bodo verniki poslušali svoje škofe, če oni ne poslušajo svojih nadrejenih iz Rima.

Imejte to v mislih!

Bog — Narod — Domovina!

Ludvik Kolman

Okrožnica št. 7 - marec 1987

V mesecu marcu se narava začinja prebujati in oživljati; nova rast požene iz korenin; nova doba se začinja.

Tudi v življenju ljudi ni drugače. Vendar, ko gledamo v spomlad,

nam naravno pride na misel tudi življenje naroda doma, kakor tudi v zdomstvu. Kakšen je pogled v to vseslovensko spomlad? Kaj nam bo prinesla? Mi v zdomstvu gledamo na slovensko problematiko drugače, kot gledajo na to doma, ali v zamejstvu. Razumljivo! Nad 40 let smo iz domovine iz katere smo odšli v svojih zelo mladih letih in takratna domovina je za nas, ali za mnoge izmed nas, samo spomin na grozo, trpljenje in razočaranje; domovina kakršne že davno ni več in si nihče ne želi, da bi zopet bila taka, kot smo jo mi poznali.

V domovini se zopet poraja spomlad. Prve „trobentice“ nove dobe so se že prikazale. Opogumili so se prvi mladi izobraženci, ki so dvignili glave iz sibirske zime zamrznjene preteklosti, ki po načrtih Stalinih hlapcev ne bi smela nikdar roditi nič novega, kar bi moglo podreti njihovo staro reakcionarnost. Kar bi moglo podirati stare lončene malike preteklosti, ki so si svojo slavo zgradili na masovnih grobovih svojih lastnih bratov s tujo pomočjo.

Ti prvi znaki spomladi ne prihajajo iz tujine, ki pozna samo svoje ozke interese. To so otroci, ali celo vnuki in vnukinje komunistov samih. Ti ljudje niso ustvarjali revolucije; niso utrjevali oblast z masovnimi pokoli svojih nasprotnikov; niso uničevali domovine za Stalinove in druge interese. Nič nimajo skupnega s Kočevskim Rogom, Teharjem itd.; ne z dachauskimi procesi in Golim otokom. Vsa ta skrivnost jim dela „STRESE“ in poraja „SILNO NERVOZO“. Ali jim bo uspelo najti odgovore na vso to „SKRIVNOST“ preteklosti? To je vprašanje, na katerega bo odgovorila bodočnost.

In mi? Že 30 let naša organizacija skuša prikazati preteklost naše dobe. Ne za tiste, ki so jo ustvarjali, ampak za tiste, ki hočejo vedeti resnice o njej in si tako ustvarijo počteno sodbo o njej sami.

Bog — Narod — Domovina!

Za glavni odbor

Florijan Slak,

tajnik

Rožmanov dom

Z a h v a l a

Rožmanov dom v San Justo, Buenos Aires, je nujno potreboval svoje lastno prevozno sredstvo — avto.

Na pobudo predsednika te socialne ustanove g. Petra Čarmana se je lansko leto izvedla akcija med slovenskimi podjetniki, da bi ta nakup podprli. V dobrih dveh mesecih se je zbrala pri 14 podjetnikih potrebna vsota in je bil kupljen rabljen Citroen model 1981. Avto Citroen že služi svojemu namenu.

Odbor Rožmanovega doma v San Justo je prvič izvedel Srečolov - „Rifo“ v korist te ustanove.

Zrebanje je bilo vezano na državno loterijo za Tri kralje, ki se je vršilo 10. januarja 1987. Glavni dobiček je bil barvni televizijski aparat Grundig 20'. Izžrebana je bila številka 062, ki jo je kupil bivši predsednik Rožmanovega doma g. **Matevž Potočnik**, ki je Grundig odpeljal in istočasno dobro podprl Rožmanov dom.

Uspeh srečolova je bil zelo dober, saj se je s tem obogatil Rožmanov dom za okrog 4.000 avstralov.

Vsem, ki ste srečke kupovali ali prodajali, prisrčna hvala.

V spomin Jožetu Štefaniču

Spet je omahnil iz naših vrst eden izmed prvih, ki so stopili v obrambo naroda v njegovih najtežjih časih. Zapustil nas je **Jože Štefanič**, „Marelmohar“, ki ga je poznala skoraj vsa emigracija, gotovo pa vsi soborci-domobranci. Teh par vrstic, posvečenih enemu izmed prvih vaških stražarjev in domobrancev, naj bi osvetlilo samo delček njegovega življenja — umik dolenjskih domobrancev na Koroško. Tistih nekaj, ki smo se rešili iz objema smrti, smo dolžni prav Jožetu Štefaniču, da še živimo.

Pokojni Jože je bil Dolenjec in je Dolenjsko dobro poznal, saj jo je prehodil križem kražem kot vaški stražar in nato kot domobranec. Konec vojne in umik na Koroško sta ga doletela v Novem mestu v 34. četi — Mrakovi. Še do danes ni pojasnjeno, kako da ni bilo nobene zveze z Ljubljano, kako smo mogli čakati v Novem mestu, medtem ko se je že umikala Ljubljana z okolico in Gorenjska. Ker je imela 34. četa vso opremo v Novem mestu, se je Jože Štefanič umikal z delom te čete, ki je ostal tam, medtem ko se je četa, ki je bila del novomeškega udarnega bataljona, umaknila čez Gorenjsko na Koroško.

Poznal sem ga že prej, vendar mi je njegov obraz ostal v spominu v št. Jerneju, ko sem snemal z Valetove hiše slovensko zastavo, da je ne oskrunijo komunisti s peterokrako zvezdo. Bil je obraz navdušenega, hrabrega vojaka, ki se je poslavljajal od jokajočih šentjernejskih deklet, ki so v duši že slutile, kaj jih čaka s prihodom „osvoboditeljev“: smrt, posiljevanje in zapori!

Kot je bil v napadu vedno med prvimi, tako je bil na umiku med zadnjimi v zaščitnici, ki so jo sestavljale čete iz Kostanjevice, št. Jerneja in Novega mesta. Umikali smo se na črti št. Jernej-Škocjan-Mokronog-Litija. Pred Dobruško vasjo nas je dohitel nemški major Ulbricht s spremstvom, ki je zahteval, da se vrnemo v št. Jernej. Pred formirano četo in z naperjenimi strojnimi, mu je odgovoril poveljnik čete Oskar Frankič, da smo mi domobranci — slovenska vojska, ki ne prejema ukazov od nikogar in da imajo minuto časa, da se poberejo. Res so se pobrali, toda že čez nekaj ur so nas dohiteli v Zburah s tremi oklopniki. Telefonsko žico, ki so jo puščali za seboj, je dal poveljnik čete porzati.

Noč z 9.—10. maja smo prespali v Mokronogu, nato pa smo odrinili proti Litiji, ki pa so jo že imeli v rokah partizani in nam grozili z oklopniki in tanki, ki so jih dobili od Nemcev. Ostala nam je pot čez hribe do Ra-deč. Razen zasede na Jagenjci, ni bilo nobene novosti.

Ob osmih zjutraj, medtem ko se je bril, je poveljnik Zaščite okraja Novo mesto, podpolkovnik Miroljub Stamenković izvedel za vest po radiu, da bodo „zavezniki“ vse begunce, ki bodo prišli na Koroško, vrnilo Jugoslaviji.

Do pravega posveta med poveljniki čet, kaj storiti, ni prišlo: podp. Stamenković je kratko in mirno pred moštvom objasnili, da je vojna končana, da bodo vse, ki se bodo zatekli na Koroško „zavezniki“ vrnilo, in da nam ne ostane drugega kot gverilska vojna. Kdor se hoče pridružiti njemu, naj pride k mostu čez Savo ob treh popoldne.

Zopet mi je ostal v spominu Jožetov obraz: zamišljen, toda odločen. Drugačen je bil obraz poveljnika 56. čete, Oskarja Frankiča: ogorčen, besen, skrčen od jeze. Pismi z navodili, ki so ga imeli vsi poveljniki čet, kaj naj store v najhujšem primeru, je strgal in ponavljal: „Dobro so nas izigrali!“

Še pred poldnem smo prekoračili most in tam sem se zopet srečal s pokojnim Jožetom — zamišljenost je izginila, odločnost je ostala.

„V zasedo! Razorožiti Nemce! Pobрати jim vse najboljše orožje! Prebiti se na Koroško!“ Nemce, ki so prihajali od Krškega, je s pištolo čakal na cesti nad kolodvorom in odlagali so strojnice, brzostrelke, bombe in municijo. Za skupino 32 domobrancev so zadostovale štiri strojnice zadnjega modela (l. 1943), priključila se nam je skupina dolenskega četniškega odreda in družina belocerkovškega organista (mati je od napora umrla na poti na Koroško). Imeli smo oficirje, nadporočnike in poročke, toda naravni vodja naše skupine je bil pokojni Jože — podnarednik. Imel je tisto, kar danes imenujemo karizmo.

Laško! Celje! Ustaške divizije pred Celjem v premirju s partizani!

Ob desetih zvečer smo izvedeli, da imajo ustaši premirje do treh zjutraj 12. maja in nekaj nas je šlo z Jožetom k njim na štab. Jože jim je povedal, naj se umaknejo deset minut pred tremi z mosta čez Savinjo, kjer so imeli na eni strani stražo partizani, na drugi ustaši.

Ko smo planili deset minut pred tretjo uro na most, so bili partizani tako preplašeni, da so pozabili streljati, zato pa je za nami nastalo tako streljanje, da je samo šumelo. Treba je bilo peščice domobrancev z odločnim poveljnikom za proboj in tam, kjer so še minuto prej ležali tisoči in čakali smrti, je začelo vse gomazeti.

Ob desetih zjutraj — Petrovče. Partizanska pomoč s tanki, topovi in vse vrste orožjem Celju! V napadu na kolono smo imeli dva ranjena, ki smo ju naložili na ambulanco, ki pa je zletela v zrak, ker je zavozila na mino.

„Naprej! Ne stoj na mestu! Naprej!“ je bilo Jožetovo povelje. Do

štirih popoldne, ko smo prišli pod ogenj bolgarske, mednarodne in proletarske divizije, ki so hitele s četrto jugoslovansko armado zapirat našo severno mejo, smo bili v prvih vrstah. Proti težkemu topništvu ni bilo mogoče obstati. Umaknili smo se z ozke soteske nazaj in čez hribe prišli v Dravograd. Prišli smo v dotik s partizani, vendar so nas tokrat izvlekli iz zagate Marnovi četniki, ki so jim rekli, da smo slovenski partizani, ki gremo na mejo in ni prišlo do boja.

Lahko bi se predali Angležem že v Železni kapli, vendar nismo mogli verjeti, da je „tisto“ tam bila angleška vojska, zraven tega so bili pa pomešani s partizani.

Po prehodu čez Dravo smo prehodili vso Koroško do Djekš in se predali šele pri Mostišču-Brücklu. Pokojni Jože je bil skrajno previden pred predajo: dan pred njo je šel z dvema oficirjema vprašat Angleže, kaj mislijo narediti z nami in če nam bodo pustili orožje. Obljubili so, da ga ne bodo vzeli in mi smo v svoji naivnosti mislili, da bo res tako — da Angleži dajo kaj na besedo. Drugega dne, 24. maja smo se šli predat. „Tisto“ — angleška vojska, ki smo jo videli v Železni kapli in sedaj v Brücklu, je bila navlaka najnižje vrste, „mob“, izvržek velikih mest, ki nas je oropal daljnogledov, ur in drugih stvari. Tudi tokrat se spomnim tvojega obraza, Jože! Zahteval si poveljnika in s stisnjenimi čeljustmi in glasom, ki si ga izdaval iz sebe, si zakričal, da so roparji. Nekaj so vrnili, drugo je ostalo v žepih. In dan prej je padla polovica 32. čete — mirnopeške iz Tržiča, ki je peljala v Avstrijo dva angleška padalca! In padalci, ki si jih Ti rešil in skrnil pred Nemci in partizani! Samo predujem smo dobili pred Vetrinjem — naučili smo se pa lekcije za vedno!

Naložili so nas na odprt tovornjak in odpeljali smo se. Pred jugoslovansko mejo, kamor so nas vlekli, je vozač ustavil in vprašal po radiu, kam naj nas zapelje. Zopet si bil Ti tisti, ki je zgrabil vozača in ga prisilil, da nas je odpeljal na Vetrinjsko polje.

Tam si se srečal s fanti iz 34. čete in to te je rešilo — če bi šel v dopolnilni bataljon, kamor je šla večina, bi bil drugi dan že vrnjen komunistom. Ostal si z njimi do 31. maja, ko je šel zadnji transport slovenske vojske v klavnico.

„Nas ne bodo!“ Zbrala se je skupina trideset ljudi, ki naj bi pod poveljstvom Franceta Mraka odšla nazaj v gverilo. Čakale so jih puške, strojnice, minometi, zakopani v šentjernejski in škocijanski dolini. Zopet si bil med prvimi. Prvo noč je padel France Mrak, poveljnik 34. čete pod Peco — meja je bila tako dobro zaprta, da svet ni slišal pobiranja v Sloveniji.

Pravljica, domišljija, izmišljotina, laž?

Ne; le izsek iz bogatega življenja preprostega kmečkega fanta, ki je imel poguma, odločnosti, požrtvovalnosti in iznajdljivosti v taki meri, da lahko rečemo: Jože! bil si vzor domobranca! Hvala Ti!

Tone Brulc

Martinu Matkoviču v spomin!

17. decembra 1986. se je za vedno poslovil od nas naš dolgoleten član, bivši domobranec **Martin Matkovič**.

Rodil se je leta 1927 v Curilih, Beli Krajini, na lepi bogati kmetiji, kjer so mu tekla otroška leta. Bodočnost je bila lepa, toda komunistična revolucija, je vse to spremenila.

Razpad Italije je dal Belo Krajino v roke partizanom; zato so oni lahko mobilizirali vso mladino v svoje vrste. Eden teh je bil tudi naš Martin. Skoro eno leto je bil pri njih, dvakrat je pobegnil, toda komaj tretjič se mu je posrečilo priti med domobranske vrste.

Maja meseca 1945 se je podal preko meje v Avstrijo, da si je rešil živ-

ljenje. Toda angleški kramarji so ga vrnili partizanom. Bil je vrnjen, preživel je mesece trpljenja v Teharjih, videl je, kaj se je tam godilo, ostal je pri življenju, ker je bil mladoleten. Toda vse mučenje, lakota in umori so za vedno ostali pri njem, vse grozote, katere je videl v Teharjah, so ga za vedno spremljale skozi življenje. Veliko je trpel. Tudi ostala njegova družina (dva sinova in ena hčer) je šla skozi isto, kar je Martina tako zadelo.

Ko se je vrnil domov iz Teharjev, je kmalu spoznal, da ne bo mogel živeti pod komunističnim režimom, kajti naš Martin je bil eden tistih ljudi, ki se ni dal podjarmiti nekomu, ki mu je jemal svobodo. Pobegnil je v Italijo in se od tam podal v Kanado. V lepem mestecu Burlingtonu si je ustvaril svoj novi dom. Pridružil se je Taboru kakor hitro je izvedel, da imamo domobranci svoje društvo; postal je eden njenih zelo aktivnih članov; udeleževal se je vseh naših proslav in družabnih večerov. Nešteto krat se je izrazil, da mu je Orlov vrh drugo Brezje, kamor mora iti, da se pokloni spominu naših mučencev in svojemu bratu Tonetu, katerega je zadnjič videl v Teharjah.

Naš Martin je bil eden tistih, ki ni mogel pozabiti, kaj so partizani delali v Teharjah in je to tudi vedno javno v svojih razgovorih povedal.

Do svoje smrti je razkrinkaval Titove zločine in ostal do svoje prežgodnje smrti borec za svobodo, katerega nam ne bo mogoče nadomestiti.

Prijatelj in soborec

Ivan P.

Rado Škofič – umrl

Iz Avstrali e smo prejeli sporočilo, da je nepričakovano umrl 9. decembra 1986 v Melbournu bivši gorenjski domobranec Rado Škofič, poznan pod imenom „Sen“.

Pokojni se je rodil 16. januarja 1924 v Ljubljani, kjer je tudi maturiral. Italijani so ga internirali, a ko se je vrnil domov, je prostovoljno odšel na Turjak, kjer je z drugimi vred padel v partizansko ujetništvo. Iz Turjaka je bil odpeljan v zapore v Kočevje, kjer je skočil skozi okno in in tako zadihal svoboden zrak. Iz Kočevja se je prebil v Ljubljano, kjer so ga zaprli Nemci, pa je tudi tem ušel. Ko se je organiziralo slovensko domobranstvo, je stopil v njihove vrste, od njih je šel k četnikom in končno je bil pri gorenjskih domobrancih v udarni četi v Kranju. Ob koncu vojne se je z njimi umaknil na Koroško v Vetrije. Od tu je bil z „Gorsko divizijo“ pod poveljstvom majorja Mehleta poslan v „Palmanovo“. Ko se je izkreal iz angleškega kamiona, se je takoj zavedel, da so ga angleški „kramarji“ predali Titovi „osvobodilni vojski“. Kaj ga čaka, mu je bilo takoj jasno. Ne daleč od avstrijske meje je bila porušena železniška proga. Ves transport je moral iti peš iz enega vlaka do drugega; to priliko je izrabil in si tako ponovno rešil življenje. Pozneje je bil v različnih kampih v Avstriji. V Gradcu se je vpisal na medicinsko fakulteto, toda študija ni dokončal.

Emigriral je v Argentino in je bil zaposlen v „tintoreriji“ „Morón“ kot kuhar. Po nekaj letih se je preselil v Avstralijo, kjer si je ustvaril svoj dom in družino.

Zapušča ženo, sina in dve hčerki, ki imajo že vsi svoje družine.

Škofičevi družini naše sožalje, a njemu miren počitek v daljnji avstralski zemlji.

† Lojze Dolinar

Dne 29. decembra 1986 je umrl na svojem domu v mestu Buenos Aires, zadet od srčne kapi, soborec Lojze Dolinar.

Pred nekaj leti mu je po dolgoletni bolezni umrla žena ,a sam je zadnje čase bolehal na srcu. Dočakal je 65 let.

Zadnja leta je bil predsednik društva borcev Vestnik v Argentini.

Zapušča sina in dve hčerki, katerim izrekamo naše sožalje.

Naj mu bo lahko tuja zemlja!

† Maks Loh

Dne 21. januarja 1987 so se iztekle ure življenja v Velikem Buenos Airesu Maksu Lohu v starosti 78 let.

Pokojni je živel v Villa Ballester, poročen z Anico Weis, kateri so komunisti ubili tri brate. Bil je aktivni član slovenske skupnosti, naročnik vseh slovenskih časopisov, tudi Tabora, ter je bil redni član Rožmanovega doma.

Ker je dobro poznal nesrečo komunizma, je bil za časa domobranstva na vidnem mestu domobranske policije in ožji sodelavec pok. dr. Hacina.

Zapušča ženo Anico in hčerko Mimi. Obema naše globoko sožalje. Naj Ti bo, dragi Maks, lahka argentinska zemlja!

IZ PISEM

Ramos Mejía, 9. decembra 1986

Odboru
DSPB TABOR
Argentina

Spoštovani!

Včeraj sem prejel Vaše cenjeno pismo, s katerim mi izražate priznanje in zahvalo za portret pok. generala Leona Rupnika, ki sem ga na Vašo pobudo naslikal za 40-letnico njegove usmrtitve. Enako sem v redu prejel tudi „priloženo“, to je 100 USA dolarjev, s čimer ste me pa zelo presenetili. Saj doslej še nikdar nisem delal v skupnosti za — denar. Čutim dolžnost, da se Vam najprej za prijaznost in za vse poslano iskreno zahvalim, dovolim si pa pristaviti nekaj besed v pojasnilo.

Osebo s to sliko nisem imel stroškov. Papir in barve so mi ostale od prejšnjih slikarij. Edino, kar sem jaz dal, je bil čas in znanje. Imava pa s pokojnim generalom Rupnikom še stare „račune“. Če sem se še kot otrok zadnji dve leti revolucije na Slovenskem čutil varnega pred partizanskimi morilci, je bila to v veliki meri zasluga gen. Rupnika in slovenskih domobrancev. Zato sem se razveselil te priložnosti, da sem se mu lahko po štirih desetletjih s tem portretom simbolično oddolžil. Veselje in zadovoljstvo, ki sem ju s to sliko povzročil pri generalovih najbližjih — so-rodnikih in prijateljih — pa je zame največje in — edino — plačilo!

Zato mi ne boste zamerili, ker Vam priloženih 100 dolarjev hvaležno vračam, da jih porabite tam, kjer želite.

Iskreno Vas pozdravljam!

Stane Snoj

Melbourne, Avstralija, dec. 1986

G. Matičič!

Vama i svoj vašoj družini: sve najbolje u Novom ljetu 1987.

Uz iskrene pozdrave želi Vam

M. V.

Vaš Tabor je uvijek vrlo interesantan. Samo, fantje — „Naprej“!

Prav lepa hvala za poslan izvod Tabora, še prav posebej pa za obe knjigi V. Kozine — teh sem bil res silno vesel. Poskrbel bom, da bo vsaj en primerek do Božiča v Sloveniji...

Tudi ta številka Tabora je zelo zanimiva in jo rad prebiram; spoznati tudi drugo plat medalje, je zame vedno znova prav posebno doživetje. (Dopisnik se je rodil in šolal v „svobodi“... Op. ured.)

Domov v Slovenijo tokrat nismo šli; slabo vreme je in ure in ure za volanom mi je kar malo preveč.

Za Vse svete sem pred očetovo sliko in pred sliko gen. Rupnika prižgal svečki. Za vsakega po eno; tretja pa je gorela za vse tiste, ki še danes nimajo svojih grobov — vsaj zaenkrat še ne...

Želim Vam vesele in blagoslovljene božične praznike, v novem letu pa veliko zdravja, sreče in uspehov pri Vašem delu.

Priznam Vam, da sem se prva leta na tujem Božiča kar nekako bal. Tisti trpek občutek osamljenosti je bil še bolj težak. Ob polnih izložbah sem še bolj pogrešal domače, pogrešal toplino Svetega večera v družinskem krogu. Zdaj je, hvala Bogu, drugače: svojo družino imam in vse tisto, kar sem včasih tako zelo pogrešal, je zdaj le tu, skoraj vse... Le spomini so ostali in ne bi se jim mogel odreči. — Kako je oče tista prva leta po vojni prinesel domov po dve smrečici — in eno postavil na balkon, tako da so hišni in ulični vohljači mislili, kako smo „napredni“ in praznujemo samo novoletno jelko... Kako smo šli mularija k polnočnicam v farne cerkve in z narejeno vljudnostjo pozdravljali pred cerkvijo stoječe miličnike z glasnim „Hvaljen Jezus“... Enkrat so jo celo ucvrli za nami. Vedno sta stala po dva in dva skupaj; iz tega smo sklepali, da zna eden pisati, drugi pa brati... In kako smo se lomili od smeha, ko se je nekoč po maši postavil oče ob dva „kifeljca“, ki sta opazovala množico, kako je valovala iz cerkve, in strašno resno rekel: „Madonca, toljko ljudi pa ni na nobenem partijskem sestanku!“

Dosti se pravzaprav od takrat ni spremenilo. Pred leti smo tu našega otroka vpisali v slovensko dopolnilno šolo. Hoteli smo, da pride več med slovenske otroke; no pa smo se precej užteli. Otroci so se med seboj kar po nemško menili, večina jih slovensko še znala ni. Učni načrt pa je bil kombinacija političnih in finančnih manipulacij. Že prvo uro so dobili hranilnike Ljubljanske banke. „In povejte tudi staršem, naj devizne prihranke nesejo v Ljubljansko banko!“ Pričeli so takoj s pripravami za praznovanje 29. novembra itd. Konec oktobra smo imeli roditeljski sestanek, češ, naj se pripravimo na sprejem „dedka mraza“... No, imeli smo prav glasno debato. Učiteljici smo povedali, da živimo v Nemčiji in ne v Sovjetski zvezi ali na Balkanu in da praznujemo Miklavža in Božič že od nekdaj... S praznovanjem ni bilo seveda nič. Od takrat pa polovica staršev ne pošilja več otrok v to „šolo“. Naj tudi povem, da je bil naš takrat osemletni otrok dostikrat kar zmeden; to, da ne bi smel

praznovati Miklavža in Božiča, mu sploh ni šlo v glavico. Pa že prej nas je spraševal, zakaj so Nemci tako hudobni in kdaj nas bodo spet streljali... Res lepa šola; namesto da bi otrokom povedali kaj o Sloveniji, pa sejejo že v otroška srca strup in sovraštvo...

Prejmite prav prísrčne pozdrave

Vaš vdani

XYZ

Naš "Tabor" je zaželen med našimi Slovenci

Podpisani prejemam že več let po več paketov Tabora iz Buenos Airesa, ki ga potem odpremim ali razdelim med naročnike v ZDA.

Da ga čitatelji z veseljem prejemajo in berejo, je dokaz ta, da ga redno in pravočasno plačujejo. številni so, ki prilože denarne prispevke za Rožmanov dom v Buenos Airesu, v katerem se nahajajo ostareli, osamljeni in onemogli rojaki. Drugi prilože denar za domobranske invalide in vojne sirote ali pa v tiskovni sklad Tabora. Bog naj jim njih dobroto stotero povrne!

Hočem se še tudi lepo zahvaliti vsem, ki Tabor urejate in v njega pišete.

Več članov Tabora in čitateljev naše revije je umrlo in jih pogrešamo. Večina družin pokojnih še ostanejo naročniki, saj jim je Tabor sveta stvar in obenem lep dokaz, da so se njih očetje žrtvovali in borili proti zlu človeštva — komunizmu. Imamo tudi slučaje, da dobimo novega naročnika.

Vsi, ki prejemate potom mene revijo Tabor in ki imate katerekoli probleme, ki so v zvezi z revijo, mi sporočite, sem vsakemu na uslugo, če je to potrebno.

V bližini našega mesta Clevelanda imamo dva naša člana Tabora hudo bolna. To sta France Grčar st. in dr. Jože Felicijan. Dr. Felicijanu je v veliko pomoč in tolažbo njegov prijatelj dr. Edy Gobec.

V letu 1987 želim vsem Slovincem, ki žive na obširni zemeljski obli sreče in božjega blagoslova.

Vedno Vaš

Jože Vrtačnik

DAROVALI SO

Od 16. 12. 1986 do 28. 2. 1987

Potočnik Matevž 485
Rev. Malenšek Janez 25

ROŽMANOV DOM:

Austral - A

Dobiček pri kosilu v Rožmanovem domu 7. 12. 1986 544
Rifa za sv. Tri kralje 3.655
Prešeren Ciril 16
Prešeren Janez 10

V spomin na pok. sestro **Zlato Hočevar por. Gregorič:**

Potočar Milena 20
Repar Marija 10

V spomin na pok. **Maksa Loha:**

Inž. Anton Matičič 10

(v dol.)		SOCIALNI SKLAD TABOR:	
N. N., Hurlingham	10	Hren France	50
Dr. France Lukež	76	Zajec Milan	25
Balant Tončka	150	Fujs France	8
Opara Jožef	300	Boje Karel	18
Šušteršič Joža	30	Košir Anica	3
Dr. Kuk Avgust	70	DSPB Tabor Cleveland	2.000
Kat. ženska zveza, Toronto .	200	DSPB Tabor Toronto	630
Ziernfeld Francka	300	Virant Franc	6
V spomin na pok. Martina		Cimerman Leo	6
Matkoviča:		Dular Milan	3
Društvo Tabor, Niagara	40	Mohar Lojze	8
V spomin na pok. Mirka Javornika:		Štefec Slavko	20
Globočnik Martin	9	Zajec Karel	8
TISKOVNI SKLAD TABOR:		Medved Ana Sr.	8
Austral - A		Švigelj Janez	10
Miklič Martin	5	N. N.	1
N. N., San Martín	8	N. N.	1
Krajnik Tone	3	Lukež Rudolf	3
Lavrih Ivan	3	Austral - A	
N. N., Argentina	13	Kromar Boris	5
Prod vezani Tabor (1)	25		
(v dol.)		Glavni odbor Tabora ZDSPB je	
Prod. vez. knjige rev. Kozina	325	poslal v Argentino kot pomoč invalidom 456.- dol. (Socialni fond).	
(27 knjig)			

V S E B I N A

No ceder! — 49; Ne popustiti! — 50; Resnici na ljubo (Franc Erpič) — 51; Ob sedemdesetletnici dr. Stanka Kocipra — 59; Kot rešitelj beguncev je bil počaščen upokojeni major — 60; Nekaj dodatkov in nekaj popravkov k članku „Stara zgodba v novi obliki“ (Vencelj Dolenc) — 62; Plebiscit — 65; Pritožno knjigo, prosim! — 71; Izmikanje in izkrivljanje neizpodbitnih dejstev (Tone šušteršič) — 72; Poslanica SNO — 77; Brca mrtvemu škofu (Nace Francič) — 78; NAŠI MOŽJE — 81; PREJELI SMO — 81; In mi naj popustimo...? — 82; IZ DRUŠTEV — 83; V spomin Jožetu Štefaniču (Tone Brule) — 90; NAŠI MRTVI — 93; IZ PISEM — 95; DAROVALI SO — III.

Correo Argentino Sucursal J. L. Suárez (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 8133
	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 2619